

Evaluering av tiltakssatsing i forhold til sosialhjelpsmottakere

**Delrapport 1
Januar 2004**

Kjetil Frøyland, Angelika Schafft og Øystein Spjelkavik
Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)

Innhold

TABELLER	4
DEL I INNLEDNING	5
OM EVALUERINGEN	6
OM DENNE RAPPORTEN	7
DEL II SATSINGEN PÅ NASJONALT NIVÅ	9
DET GENERELLE BILDET	9
STATUS I DESEMBER 2003 – ET SITUASJONSBILDE	11
NÆRMERE OM PROJEKTKOMMUNENE/SATSINGSENHETENE	14
DEL III SATSINGEN PÅ FYLKES- OG KOMMUNENIVÅ	15
OSLO	15
AKERSHUS	20
ØSTFOLD	21
MOSS, FREDRIKSTAD, OG SARPSBORG (SAMLET SATSING)	21
HEDMARK	24
HAMAR/RINGSAKER (FELLES SATSING)	24
KONGSVINGER	25
OPPLAND	27
GJØVIK	27
BUSKERUD	30
NEDRE EIKER	30
DRAMMEN	31
TELEMARK	33
SKIEN OG PORSGRUNN (SAMLET SATSING)	33
VESTFOLD	37
TØNSBERG	37
AUST-AGDER	40
ARENDAL	40
VEST-AGDER	41
KRISTIANSAND	41
ROGALAND	43
STAVANGER	43
HAUGESUND	45
HORDALAND	48
BERGEN	48
SOGN OG FJORDANE	52

FØRDE	52
MØRE OG ROMSDAL.....	54
KRISTIANSUND	54
SØR-TRØNDELAG.....	57
TRONDHEIM	57
NORD-TRØNDELAG	61
VERDAL, LEVANGER OG STEINKJER (SAMLET SATSING)	61
NORDLAND.....	63
BODØ OG FAUSKE (SAMLET SATSING)	63
MO I RANA	65
TROMS 67	
HARSTAD	67
FINNMARK	69
ALTA, KAUTOKEINO OG KARASJOK (SAMLET SATSING)	69
DEL IV OPPSUMMERING OG KOMMENTARER.....	71
ORGANISERING.....	71
ETATSSAMARBEIDET	72
AVKLARING OG OPPFØLGING.....	73
RESULTATER	73
KOMMUNER SOM ER GODT I GANG.....	74

Tabeller

Tabell 1: Total bruk av arbeidsmarkedstiltak for ordinære tiltaksdeltakere i perioden 31.03.03 til 21.12.03	9
Tabell 2: Total bruk av arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede deltakere i perioden 31.03.03 til 21.12.03	10
Tabell 3: Deltakere fordelt på måned og målgrupper	11
Tabell 4: Deltakere i tiltakssatsingen fordelt på alder og målgruppe pr desember 2003	11
Tabell 5: Deltakere i tiltakssatsingen fordelt på kjønn pr desember 2003. Prosent (N=3515)	12
Tabell 6: Deltakere med innvandrerbakgrunn pr desember 2003	12
Tabell 7: Deltakere fordelt på målgrupper og arbeidssøkerstatus pr desember 2003	12
Tabell 8: Ordinære deltakere fordelt på tiltak pr desember 2003	13
Tabell 9: Yrkeshemmede deltakere fordelt på tiltak pr desember 2003	13
Tabell 10: Antall registrerte deltakere i hver satsingsenhet fordelt på status i forhold til tiltaksdeltakelse og prosent for hver målgruppe pr desember 2003.	14
Tabell 11: Deltakere i tiltakssatsingen i Oslo fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	16
Tabell 12: Deltakere i tiltakssatsingen i Akershus fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	20
Tabell 13: Deltakere i tiltakssatsingen i Østfold fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	21
Tabell 14: Deltakere i tiltakssatsingen i Hedmark fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	24
Tabell 15: Deltakere i tiltakssatsingen i Oppland fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	27
Tabell 16: Deltakere i tiltakssatsingen i Buskerud fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	30
Tabell 17: Deltakere i tiltakssatsingen i Telemark fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	33
Tabell 18: Deltakere i tiltakssatsingen i Vestfold fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	37
Tabell 19: Deltakere i tiltakssatsingen i Aust-Agder fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	40
Tabell 20: Deltakere i tiltakssatsingen i Vest-Agder fordelt på Aetat lokal pr desember 2003	41
Tabell 21: Deltakere i tiltakssatsingen i Rogaland på Aetat lokal pr desember 2003	43
Tabell 22: Deltakere i tiltakssatsingen i Hordaland på Aetat lokal pr desember 2003	48
Tabell 23: Deltakere i tiltakssatsingen i Sogn og Fjordane på Aetat lokal pr desember 2003	52
Tabell 24: Deltakere i tiltakssatsingen i Møre og Romsdal på Aetat lokal pr desember 2003	54
Tabell 25: Deltakere i tiltakssatsingen i Sør-Trøndelag på Aetat lokal pr desember 2003	57
Tabell 26: Deltakere i tiltakssatsingen i Nord-Trøndelag på Aetat lokal pr desember 2003	61
Tabell 27: Deltakere i tiltakssatsingen i Nordland på Aetat lokal pr desember 2003	63
Tabell 28: Deltakere i tiltakssatsingen i Nordland på Aetat lokal pr desember 2003	65
Tabell 29: Deltakere i tiltakssatsingen i Troms på Aetat lokal pr desember 2003	67
Tabell 30: Deltakere i tiltakssatsingen i Finnmark på Aetat lokal pr desember 2003	69

Del I Innledning

Dette er den første delrapporten fra evalueringen av arbeidsmarkedssatsingen i forhold til sosialhjelpsmottakere. Vi vil i det følgende kort gjøre rede for bakgrunnen for evalueringen og arbeidsmarkedssatsingen.

Regjeringen la i oktober 2002 fram Stortingsmelding nr. 6 (2002 – 2003) – Tiltaksplan mot fattigdom. Gjennomføringen av tiltaksplanen baseres på et samarbeid mellom Sosialdepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Sosial- og helsedirektorat, Aetat arbeidsdirektorat og Kommunenes Sentralforbund. Et av hovedtiltakene i planen er arbeidsmarkedstiltak overfor langtids sosialhjelpsmottakere. Hovedmålsettingene med satsingen på arbeidsmarkedstiltak er å få langtidsmottakere av sosialhjelp i arbeid og hindre nyrekruttering av sosialhjelpsmottakere, med særlig vekt på ungdom.

Målgrupper for tiltakssatsingen er *personer som har sosialhjelp som hovedinntekt og som er blitt vurdert til å stå i fare for varig å miste tilknytningen til arbeidslivet*. I tillegg skal tiltaksdeltakerne tilhøre en av følgende grupper:

- Langtidsmottakere av sosialhjelp, nærmere bestemt personer som har mottatt sosialhjelp i mer enn 6 måneder siste år eller i perioder er gjengangere hvert av de 3 siste år og som anses aktuelle for arbeidsmarkedstiltak.
- Ungdom 20 - 24 år som har sosialhjelp som hovedinntekt.
- Enslige forsørgere som har sosialhjelp som hovedinntekt. Primært vil dette være personer som ikke lenger har trygderettigheter.
- Innvandrere og flyktninger. Det er ikke et krav om at de mottar sosialhjelp, men at de vurderes å trenge spesiell bistand for å komme i arbeid.

For 2003 var det bevilget totalt 175 mill. kr. til Aetats gjennomføring av denne satsingen, hvorav 150 mill kr til tiltaksplasser og 25 mill. kr. til personellressurser. Tiltaksressursene ga rom for om lag 1000 tiltaksplasser for sosialhjelpsmottakere og om lag 300 tiltaksplasser for innvandrere.

I arbeidet med å velge ut kommuner som omfattes av tiltakssatsingen, var det med utgangspunkt i statistisk materiale fra SSB vektlagt andelen og antallet av aktuelle målgrupper i kommunene. På bakgrunn av dette og innspill fra kommuner og Aetat, ble 31 kommuner valgt ut til å omfattes av tiltakssatsingen i fattigdomsplanen. 1250 tiltaksplasser ble fordelt mellom disse. Kommunene er :

- Oslo: Samtlige bydeler
- Østfold: Fredrikstad, Sarpsborg, Moss (samlet satsing)
- Hedmark: Hamar og Ringsaker (samlet satsing) samt Kongsvinger
- Oppland: Gjøvik
- Buskerud: Nedre Eiker og Drammen
- Telemark: Porsgrunn og Skien (samlet satsing)
- Vestfold: Tønsberg
- Aust-Agder: Arendal
- Vest-Agder: Kristiansand
- Rogaland: Haugesund og Stavanger

- Hordaland: Bergen
- Sogn og Fjordane: Førde
- Møre og Romsdal: Kristiansund
- Sør-Trøndelag: Trondheim
- Nord-Trøndelag: Verdal, Levanger og Steinkjer (samlet satsing)
- Nordland: Bodø og Fauske (samlet satsing) samt Mo (i Rana)
- Troms: Harstad
- Finnmark: Alta, Kautokeino og Karasjok (samlet satsing)

For 2004 er satsingen utvidet med ytterligere 14 kommuner og 346 plasser fordelt på nye og gamle kommuner. De nye kommunene er som følger:

- Akershus: Asker og Bærum (samlet satsing)
- Oppland: Lillehammer
- Buskerud: Kongsberg
- Vestfold: Nøtterøy og Tjøme (samlet satsing)
- Rogaland: Karmøy
- Møre og Romsdal: Ålesund
- Sør-Trøndelag: Orkdal, Agdenes, Meldal og Skaun (samlet satsing)
- Nordland: Narvik
- Troms: Tromsø

De kommunene det fokuseres på i denne delrapporten (de 31 som har vært med fra starten) fikk anledning til å melde interesse og behov **før** tiltakskommunene var valgt ut.¹ Utvalget skjedde deretter som beskrevet ovenfor. De 14 nye kommunene som inngår i satsingen fra januar 2004 har så langt vi ser blitt valgt ut utelukkende på bakgrunn av statistikk fra SSB.²

I utvelgelsen og i oppfølging av tiltaksdeltakerne forutsetter myndighetene et aktivt samarbeid mellom Aetat og den kommunale sosialtjenesten, eventuelt andre offentlige instanser. Brukermedvirkning skal vektlegges i gjennomføringen av satsingen i samsvar med regjeringens intensjoner om en brukerrettet forvaltning og de intensjoner som ligger til grunn i *St. meld.nr. 14 (2002-2003) – Samordning av Aetat, trygdeetaten og sosialtjenesten*. Aetat er ansvarlig for å gjennomføre arbeidsmarkedstiltakene.

Om evalueringen

Bestillingen til AFI er å foreta en helhetlig evaluering av arbeidsmarkedssatsingen med følgende hovedmål:

1. Få en helhetlig kartlegging og vurdering av arbeid og innsats til involverte instanser og aktører.
2. Få oversikt over resultatene av tiltakssatsingen.
3. Få et grunnlag for eventuelle justeringer slik at tiltakssatsingen når de mål som er satt.

Evalueringen skal blant annet fokusere på sosialkontorenes og Aetats arbeid og innsats, samarbeidet mellom disse etatene, samt brukermedvirkning. En sentral problemstilling er å klargjøre eventuelle hindringer for at tiltakene får en god virkning. Herunder er det viktig å få

¹ Brev av 06.12.2002 fra sosialministeren til aktuelle kommuner.

² Brev av 15.12.2003 fra Aetat Arbeidsdirektoratet til aktuelle kommuner og Aetats hovedkontor i fylkene.

innsyn i veiledningsprosessen og samhandlingen mellom brukerne og etatspersonalet (både Aetat og kommunene). Evalueringen er lagt opp slik at den blir en del av en læreprosess for de aktuelle aktørene.

Et viktig mål med evalueringen er å kartlegge hvorvidt satsingen på arbeidsmarkedstiltak fører til at deltakerne kommer i arbeid og å belyse hvilken betydning for livssituasjonen det har å komme på tiltak. I tillegg vil det være viktig å følge opp hvilken innvirkning satsingen har på antallet sosialhjelpsmottakere innenfor de aktuelle kategoriene – i første omgang i de kommunene som ble med i satsingen i 2003 og etter hvert samtlige kommuner som er med i satsingen. Det skal også belyses hvilken innvirkning tiltakene har på tilgang og avgang i de aktuelle brukergruppene på sosialkontorene.

Om denne rapporten

Hensikten med denne rapporten er primært å få et overblikk over deltakerkommunene og deres arbeid og igangsatte eller planlagte aktiviteter i forbindelse med satsingen. Denne framstillingen baserer seg på:

- To rapporteringer fra Aetat hovedkontor og Aetat lokal/tiltakskommunene til Aetat Arbeidsdirektoratet. Rapporteringsrundene ble foretatt ved utgangen av juni 2003 og ved utgangen av august 2003. 3.rapporteringsrunde (pr 31.12.03) er ikke tatt med da vi fikk tilgang til denne få dager før ferdigstilling av denne delrapporten og dermed for sent.
- Månedlig statistikk fra Arena-databasen.
- Tiltakskonferanse 3. november 2003 og 12.januar 2004.
- Telefonsamtaler med representanter fra noen av de utvalgte kommunene.
- Supplerende informasjon og dokumentasjon tilsendt fra noen av kommunene.
- Samtaler og møter med oppdragsgiverne (Aetat Arbeidsdirektoratet og Sosial- og Helsedirektoratet)

De kommunene som kom med i satsingen fra 01.01.2004 inngår ikke i denne rapporteringen. Det som presenteres i denne delrapporten er i all hovedsak vurderinger fra Aetat (lokal eller hovedkontor) og den enkelte tiltakskommune. Vi har i gjennomgangen av rapporteringene til Aetat valgt ut informasjon som vi mener er relevant og interessant for evalueringen. Det som rapporteres under hvert fylke og hver deltakerkommune i denne delrapporten er dermed bare utdrag fra disse kommunenes egne rapporteringer. I forhold til noen tema har vi ikke funnet informasjon hos alle kommuner.

For å gi oversikt over arbeidet som gjøres, og samtidig mulighet til sammenligning mellom, eller læring fra kommune til kommune, presenteres mye detaljinformasjon i rapporten. Denne delrapporten er i tillegg til å gi et første bilde over aktivitetene i forbindelse med tiltakssatsingen, også ment å fungere som et arbeidsverktøy for evaluator og den enkelte prosjektkommune.

Denne delrapporten er delt inn i 4 deler. I den første delen har vi gitt en kort innføring i bakgrunnen for tiltakssatsingen, evalueringens innhold og formål, samt denne delrapportens rammer og kilder.

I annen del presenterer vi et bilde av satsingen på nasjonalt nivå basert på statistikk fra Arena-databasen. Vi ser blant annet på hvordan utviklingen av satsingen og bruken av tiltak har vært gjennom 2003. Vi gir videre et situasjonsbilde over tiltaksbruken pr desember 2003.

I del tre presenterer vi et utvalg av informasjon om satsingsarbeidet i hvert fylke og hver kommune som deltar i satsingen. Denne delen av rapporten utgjør slik en systematisering av den informasjonen som ved årsskiftet forelå om prosjektet.

Vi avslutter denne delrapporten med å oppsummere og kommentere den informasjonen arbeidet med evalueringen til nå har gitt.

Del II Satsingen på nasjonalt nivå

Statistikken som nå følger er i sin helhet hentet fra Arena-databasen og omfatter perioden fra oppstart av satsingen og ut 2003. Statistikken skiller seg periodemessig fra den perioden hovedtyngden av informasjon som rapporten ellers bygger på, første halvår av satsingen (de 2 første rapporteringene til Aetat Arbeidsdirektoratet).

Det generelle bildet

I perioden fra 30.03.2003 til 21.12.2003 hadde 5 074 personer vært innom Prosjekt Tiltaksplan.³ 67% av disse (3406)⁴ hadde ifølge Aetats statistikk vært på arbeidsmarkedstiltak i perioden.

Fram til og med september 2003 hadde 600 personer endelig avsluttet prosjekt tiltaksplan.⁵ Basert på spørreundersøkelse av brukerne gikk 42 % til arbeid og 18 % til skole, utdanning eller kurs. De resterende var hovedsaklig fremdeles arbeidsledige eller under langvarig sykemelding/rehabilitering.

Vi skal se litt nærmere på hvilke tiltak som ifølge statistikken så langt har vært brukt i forbindelse med satsingen. Vi ser først på den totale bruken av tiltak i forhold til den gruppen tiltaksdeltakere Aetat har definert som ordinære tiltaksdeltakere. Ordinære tiltaksdeltakere omfatter alle ordinære arbeidssøkere som ved opptellingstidspunktet deltar på ordinære tiltak. De ordinære arbeidsmarkedstiltakene inndeles i Arbeidspraksis, Lønnstilskudd, Midlertidig sysselsettingstiltak, Forsøks- og andre tiltak og Opplæring (Aetat Arbeidsdirektoratet).

Tabell 1: Total bruk av arbeidsmarkedstiltak for ordinære tiltaksdeltakere i perioden 31.03.03 til 21.12.03

Type tiltak	Antall	Prosent
Lønnstilskudd	255	8
Arbeidspraksis	988	32
Midlertidig sysselsettingstiltak	29	1
Opplæring	1 816	59
Forsøks- og andre tiltak	12	0
Sum	3100	100

Vi ser at det hovedsakelig er tiltakene Opplæring (59%) og Arbeidspraksis (32%) som blir brukt i forhold til ordinære tiltaksdeltakere. 8% av de ordinære tiltaksdeltakerne får Lønnstilskudd.

³ Data fra Arena: Antall arbeidssøkere innom Prosjekt Tiltaksplan i alt, antall herav som har vært på arbeidsmarkedstiltak og antall innom ulike arbeidsmarkedstiltak i løpet av perioden. Tabellene 1 og 2 viser gjennomstrømming og opererer derfor med et høyere antall enn de følgende tabellene som viser beholdning, dvs. gjennomsnittlig deltakerantallet for et gitt tidsrom.

⁴ Dette aggregerte tallet er lavere enn summen av ordinære og yrkeshemmede tiltaksdeltakere i tabellene under. Dette skyldes at en person kan ha vært innom flere arbeidsmarkedstiltak i løpet av en periode. De aggregerte tallene er derfor lavere enn summen av undergruppene.

⁵ Aetat Arbeidsdirektoratet 13.01.04. Avgangstatistikken lages fra Aetat med 3 måneders forsinkelse for å kunne kontrollere for om deltakere vender tilbake for ytterligere service fra Aetat.

Arbeidspraksis for ordinære tiltaksdeltakere foregår i ordinære virksomheter, mens Opplæring skjer i form av arbeidsmarkeds kurs. De tiltaksdeltakerne som får Lønnstilskudd skal utføre ordinære oppgaver i en offentlig eller privat virksomhet.⁶

Yrkeshemmede tiltaksdeltakere defineres som arbeidssøkere som på grunn av fysisk, psykisk eller sosial funksjonshemming har vansker med å få arbeid (Aetat Arbeidsdirektoratet). Dette er personer som vurderes av Aetat med sikte på yrkesmessig attføring eller som er i et attføringstiltak. De yrkeshemmede deles inn i hovedgruppene Yrkeshemmede i handlingsplan- og ventefaser og yrkeshemmede i tiltak (se tabell 7) som igjen er innmeldt i ulike tiltakstyper. Tabellen under gir en oversikt over den totale bruken av tiltak i forhold til yrkeshemmede tiltaksdeltakere.

Tabell 2: Total bruk av arbeidsmarkeditiltak for yrkeshemmede deltakere i perioden 31.03.03 til 21.12.03

Type tiltak	Antall	Prosent
Lønnstilskudd	50	4
Arbeidspraksis	552	42
Midlertidig sysselsettingstiltak	92	7
Opplæring	352	27
Forsøks- og andre tiltak	44	3
Arbeid med bistand	52	4
AMB, avklarings- og attføringstiltak	182	14
Sum	1324	101

Også i forhold til yrkeshemmede tiltaksdeltakere dominerer tiltakene Arbeidspraksis og Opplæring, men Arbeidspraksis er det mest benyttede tiltaket. I tillegg er flere andre tiltak benyttet.

For yrkeshemmede kan arbeidspraksis både gjennomføres i skjermete virksomheter og i ordinære virksomheter. Opplæring vil i forhold til de yrkeshemmede tiltaksdeltakerne være enten arbeidsmarkeds kurs eller ordinær utdanning. Midlertidige sysselsettingstiltak kan gis som sysselsettingstiltak for langtidsledige, sysselsettingstiltak for yrkeshemmede eller vikar-plass.⁷ I tabellen over kan midlertidige sysselsettingstiltak favne alle disse tre kategorier. Vi viser til tabell 9 for en mer spesifisert inndeling (pr desember 2003) av tiltaksbruken i undergruppene som her er skissert.

Følgende tabell gir en oversikt over utviklingen tiltakssatsingen i løpet av 2003 sett i forhold til mengde tiltaksdeltakere og målgrupper:

⁶ Forskrift om arbeidsmarkeditiltak.

⁷ Forskrift om arbeidsmarkeditiltak kapittel 5.

Tabell 3: Deltakere fordelt på måned og målgrupper

2003	Enefor- sørger	20-24 år	Langtid Sosialhjelp	Sum
April	4	14	34	52
Mai	12	134	250	396
Juni	32	269	618	919
Juli	51	370	921	1 342
August	95	525	1 293	1 913
September	117	645	1 642	2 404
Oktober	135	778	2 131	3 044
November	157	914	2 354	3 425
Desember	151	949	2 415	3 515

Vi ser av tabellen at det har vært en jevn stigning i antall deltakere i hver av målgruppene siden starten av prosjektet. Deltakerantallet har prosentvis økt mest i gruppen eneforsørgere.⁸ Også antallet langtidsmottakere har økt mer enn gjennomsnittet. Økningen i deltakere har prosentvis vært lavest blant ungdom 20-24 år. Det finnes flere mulige forklaringer på dette. En forklaring kan være at man har hatt vanskelig for å nå eneforsørgere tidlig i prosjektet og at man i større grad har greid å rette tiltakene mot denne gruppen senere. Andelen tiltaksdeltakere i målgruppen 20-24 år har sunket noe i løpet av perioden, mens andelen langtids sosialhjelpsmottakere har steget tilsvarende. Andelen eneforsørgere har vært konstant.

Status i desember 2003 – et situasjonsbilde

Vi skal nå skissere et situasjonsbilde av satsingen slik det var ved årsskiftet 2003/2004. I desember 2003 var totalt 3515 personer registrert som deltakere i prosjektet. Følgende tabell gir en oversikt over alder på de deltakerne som var registrert i Arena:

Tabell 4: Deltakere i tiltakssatsingen fordelt på alder og målgruppe pr desember 2003

Alder	Enefor- sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum	Prosent
19 år og under			114	114	3
20-24 år		949		949	27
25-29 år	62		571	633	18
30-39 år	62		934	996	28
40-49 år	25		569	594	17
50-59 år	2		204	206	6
60 år og over			23	23	1
Sum	151	949	2 415	3 515	100
Prosent	4	27	69	100	

45% av tiltaksdeltakerne befinner seg i aldersgruppen 20-29 år. Satsingen ser altså så langt ut til å treffe denne aldersgruppen relativt bra. 27% er i aldersgruppen 20-24 år. Ut over dette synker antallet deltakere i takt med økende alder.

Det er viktig å være klar over at eneforsørgere og langtids sosialhjelpsmottakere som er i alderen 20-24 år telles inn under målgruppen 20-24 år. Det er dermed rimelig å gå ut fra at det reelle antallet eneforsørgere og langtidsmottakere er høyere enn hva tabellen gir uttrykk for.

⁸ Utregnet tertialvis basert på det gjennomsnittlige deltakerantallet i perioden april-juni.

Det er også slik at langtidsmottakere som er eneforsørgere (men ikke i alderen 20-24 år) registreres som eneforsørgere.

Tabellen under viser kjønnsfordelingen av tiltaksdeltakerne i desember 2003:

Tabell 5: Deltakere i tiltakssatsingen fordelt på kjønn pr desember 2003. Prosent (N=3515)

Kjønn	Enefor- sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Kvinner	97	37	35	38
Menn	3	63	64	62
Sum	100	100	100	100

62% av tiltaksdeltakerne var menn. Blant eneforsørgere var hele 97% kvinner, mens kvinneandelen i målgruppen 20-24 år og blant langtids sosialhjelpsmottakere var henholdsvis 37 og 35.

Tabellen under gir en oversikt over hvordan henholdsvis innvandrere og etniske norske tiltaksdeltakere fordeler seg på de ulike målgruppene i prosjektet:

Tabell 6: Deltakere med innvandrerbakgrunn pr desember 2003

Etnisk bakgrunn	Enefor- sørger	20-24 år	Langtid Sosialhjelp	Sum	Prosent
Innvandrere ikke-OECD land	26	185	1 076	1 287	37
Innvandrere OECD land	9	30	131	170	5
Norge	116	734	1 205	2 055	58
Ukjent			3	3	0
Sum	151	949	2 415	3 515	100

I overkant av 40% av registrerte tiltaksdeltakere pr desember 2003 var innvandrere. Innvandrerne fra ikke-OECD land utgjør alene 37% av deltakerne. Innvandrerne utgjør altså en betydelig andel av tiltaksdeltakerne så langt. I målgruppen langtids sosialhjelpsmottakere var 50% innvandrere pr desember 2003 (både OECD-land og ikke OECD-land).

Følgende tabell gir en oversikt over hvilken arbeidssøkerstatus Aetat har gitt tiltaksdeltakerne, samt hvordan hver arbeidssøkergruppe fordeler seg på målgruppene i prosjektet.

Tabell 7: Deltakere fordelt på målgrupper og arbeidssøkerstatus pr desember 2003

Arbeidssøkerstatus	Enefor- sørger	20-24 år	Langtid Sosialhjelp	Sum	Prosent
Helt ledige	58	329	1 002	1 389	40
Delvis sysselsatte	7	24	48	79	2
Ordinære tiltaksdeltakere	49	303	791	1 143	33
Andre arbeidssøkere*	2	9	20	31	1
Yrkeshemmede i tiltak	27	213	379	619	18
YH, handlingsplan- og ventefaser	8	71	175	254	7
Sum	151	949	2 415	3 515	101

Kommentar: * Omfatter 1) Jobbskiftesøkere som er i vanlig arbeid og som søker ny jobb ved å registrere seg hos Aetat, 2) Skoleelever/studenter som søker jobb i forbindelse med ferie fra eller samtidig med skolegang/studier, men som har skolegang/studier som hovedaktivitet og 3) Egenetablerere med dagpenger som er under etablering av egen virksomhet.

Av det totale antallet deltakere i prosjektet er det bare ordinære tiltaksdeltakere og yrkeshemmede som er i tiltak. Disse utgjør til sammen om lag 50% av det totale antallet tiltaksdeltakere.

Vi har tidligere sett hvordan tiltaksbruken i forhold til disse gruppene har vært totalt gjennom 2003. Vi skal nå se på hvordan bruken var pr desember 2003.

Tabell 8: Ordinære deltakere fordelt på tiltak pr desember 2003

Tiltak	Enefor		Langtid sosialhjelp	Sum	Prosent
	sørger	20-24 år			
Arbeidspraksis i ordinær virksomhet	24	137	272	433	38
Forsøks- og andre tiltak, formidlingstjenester		1	6	7	1
Lønnstilskudd	6	37	121	164	14
Sysselsettingstiltak for langtidsledige	1	10	11	22	2
Opplæring (AMO)	18	118	381	517	45
Sum	49	303	791	1 143	100

Vi ser at Opplæring var det hyppigst benyttede tiltaket for denne arbeidssøkergruppen, fulgt av tiltaket Arbeidspraksis i ordinær virksomhet. 14% av de ordinære tiltaksdeltakerne var på Lønnstilskudd, noe som er høyere enn gjennomsnittet for 2003. Dette kan være en indikasjon på at bruken av lønnstilskudd er økende.

Tabellen under viser tilsvarende fordeling for yrkeshemmede:

Tabell 9: Yrkeshemmede deltakere fordelt på tiltak pr desember 2003

Tiltak	Enefor-sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum	Prosent
AMB avklaring (fase 1)	3	13	31	47	8
AMB arbeidstrening (fase 2)	3	6	17	26	4
Arbeid med bistand	1	10	20	31	5
Arbeidspraksis i ordinær virksomhet	5	39	53	97	16
Arbeidspraksis i skjermet virksomhet	5	83	123	211	34
Yrkeshemmede i forsøks- og andre tiltak		2	3	5	1
Lønnstilskudd		6	21	27	4
Midlertidige sysselsettingstiltak	1	21	30	52	8
Opplæring – Arbeidsmarkedsopplæring	8	22	66	96	16
Opplæring - Utdanning for yrkeshemmede	1	10	15	26	4
Varig tilrettelagt arbeid i arbeidssamvirke		1		1	0
Sum	27	213	379	619	100

Arbeidspraksis i skjermet virksomhet var det suverent hyppigst brukte tiltaket for yrkeshemmede i desember 2003. 1 av 3 yrkeshemmede tiltaksdeltakere er på tiltak i skjermet virksomhet. Deretter følger arbeidspraksis i ordinær virksomhet og arbeidsmarkedsopplæringskurs (AMO). For definisjon av de ulike tiltakene vises til *Forskrift for arbeidsmarkedstiltak*.

Nærmere om prosjektkommunene/satsingsenhetene

Av det totale antallet tiltaksdeltakere på 3515 (pr desember) er 3421 hjemmehørende i de kommunene som er gjenstand for vår evaluering.⁹ Av disse var halvparten i arbeidsmarkeds-tiltak pr desember 2003, slik tabellen under viser:

Tabell 10: Antall registrerte deltakere i hver satsingsenhet fordelt på status i forhold til tiltaksdeltakelse og prosent for hver målgruppe pr desember 2003.

Satsingsenhet	Antall deltakere	I tiltak	Ikke i tiltak	Enefor-sørgere	20- 24 år	Langtid sosialhjelp
Moss, Sarpsborg og Fredrikstad	239	171	68	7%	39%	54%
Oslo	1 118	558	560	3%	15%	82%
Hamar og Ringsaker	59	28	31	7%	44%	49%
Kongsvinger	11	9	2	18%	18%	64%
Gjøvik	37	21	16	5%	24%	70%
Drammen	61	24	37	5%	41%	54%
Nedre Eiker	31	28	3	6%	48%	47%
Tønsberg	52	25	27	4%	37%	60%
Porsgrunn og Skien	277	138	139	5%	25%	70%
Arendal	45	10	35	11%	29%	60%
Kristiansand	199	101	98	4%	29%	68%
Stavanger	116	39	77	3%	19%	78%
Haugesund	107	37	70	5%	31%	64%
Bergen	513	181	332	5%	33%	63%
Førde	20	12	8	10%	25%	65%
Kristiansund	27	18	9	11%	15%	74%
Trondheim	193	130	63	3%	38%	59%
Steinkjer, Levanger og Verdal	129	79	50	4%	41%	55%
Bodø og Fauske	64	30	34	2%	34%	64%
Rane	44	27	17	2%	48%	50%
Harstad	28	15	13	11%	25%	64%
Guovdageaidnu, Alta og Karasjok	51	37	14	2%	31%	67%
<i>Sum</i>	<i>3 421</i> <i>(100%)</i>	<i>1 718</i> <i>(50%)</i>	<i>1 703</i> <i>(50%)</i>	<i>145</i> <i>(4%)</i>	<i>927</i> <i>(27%)</i>	<i>2 349</i> <i>(69%)</i>

Tabellen viser at de ulike satsingsenhetene i ulik grad har prioritert eller truffet målgruppene som inngår i satsingen. Gjennomsnittlig er 4% av tiltaksdeltakerne pr desember 2003 eneforsørgere, 27% er ungdom 20-24 år, og 69% er langtids sosialhjelpsmottakere. Det er imidlertid igjen viktig å minne om at det også vil være en del eneforsørgere og langtids sosialhjelpsmottakere blant dem som er i gruppen 20-24 år.

Vi ser at når det gjelder enslige forsørgere var andelen tiltaksdeltakere i denne målgruppen størst i Kongsvinger med 18%. Laveste andel eneforsørgere finner vi i satsingene Bodø og Fauske, Rana, Alta, Kautokeino og Karasjok som alle har 2% av sine tiltaksdeltakere i denne målgruppen. Andelen deltakere i målgruppen ungdom 20-24 varierer fra 48% i Rana og Nedre Eiker til 15% i Oslo og Kristiansund. Andelen langtids sosialhjelpsmottakere er høyest i Oslo med hele 82% og lavest i Nedre Eiker med 47%.

⁹ De resterende 94 deltakerne er registrert i kommuner som ikke deltar i tiltakssatsingen. Dette skyldes sannsynligvis feilregistreringer på grunn av at noen postnumre er misvisende mht kommunetilhørighet.

Del III Satsingen på fylkes- og kommunenivå

I denne delen vil vi gi en nærmere beskrivelse av tiltakssatsingens omfang, aktiviteter og resultater i hver enkelt tiltakskommune. Denne beskrivelsen gjengir kun opplysninger som aktørene har gitt i skriftlig (rapporteringer), eller muntlig form, samt Aetats statistikk. Samtlige vurderinger som refereres her er altså aktørenes egne vurderinger, ikke AFIs.

Opplysningene er hentet fra følgende datakilder:

- 1. og 2. rapportering fra Aetat lokal/sosialtjenesten til Aetat Hovedkontor (30.06.03 og 31.08.03)
- 1. og 2. rapportering fra Aetat Hovedkontor til Aetat Arbeidsdirektoratet (30.06.03 og 31.08.03)
- Opplysninger gitt på Fellessamling for deltakerkommunene, Gardermoen, 3.november 2003.
- Telefonsamtaler med ledere i Aetat (DA-sjefer og saksbehandlere) og sosialetaten (sosialsjefer) i enkelte kommuner (nøkkelinformanter).
- Supplerende informasjon og dokumentasjon tilsendt fra noen av kommunene.
- Statistikk fra Aetats database ARENA

Rapporteringene er til dels gjort på fylkesnivå og til dels på kommunenivå. I storbyene Bergen, Oslo og Trondheim foreligger det også rapporter på bydelsnivå.

Vi har i gjennomgang av opplysningene valgt ut og systematisert informasjon rundt følgende temaer:

- Generelt om kommunen/satsingsenheten
- Organisering
- Samarbeidet
- Avklaring og oppfølging
- Resultater

Oslo

1 Generelt

Tiltakssatsingen har i Oslo fått navnet ”Fokus på fremtiden”. Foruten Aetats hovedkontor for Oslo og Akershus inngår 7 Aetat lokal i satsningen. Hvert av disse samarbeider med 2-6 av Oslos 25 bydeler.¹⁰ Aetat tilbyr også bydelsoverskridende tjenester som Intro, Tiltak og ARK i satsningen.

Oslo fikk opprinnelig tildelt 340 tiltaksplasser (i årsverk) i forbindelse med satsningen. Fra 01.01.04 er satsingen styrket med ytterligere 91 tiltaksplasser slik at Oslo i 2004 totalt har 431 tiltaksplasser for bruk i prosjektet.

Oslo representert ved bydel Sagene-Torshov er også deltaker i ”Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsretta tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp” (Tiltak.no). Oslo er

¹⁰ Omleggingen av bydelsinndelingen gjør at Oslo har færre bydeler fra 2004.

også representert i SATS i OSK ved bydel Uranienborg/Majorstuen. Oslo kommune var også deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet.¹¹

Statistikk

Her følger oversikt over hvordan registrerte tiltaksdeltakere fordelte seg på de ulike Aetat lokal i Oslo pr desember 2003:

Tabell 11: Deltakere i tiltakssatsingen i Oslo fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor-sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat intro, Oslo	-	-	-	-
Aetat arbeidsrådgivning, Oslo	-	-	2	2
Aetat Gamle Christiania	5	40	179	224
Aetat Furuset	2	28	133	163
Aetat Majorstuen	4	11	73	88
Aetat Hauketo	2	22	93	117
Aetat Helsefyr	5	18	132	155
Aetat Grünerløkka	15	47	205	267
Aetat Veitvet	1	10	99	110
Sum	34	176	916	1 126

Kilde: Arena-databasen.

2 Organisering

En gruppe av tre kontaktpersoner er dannet ved Aetat Oslo/Akershus hovedkontor. Disse byttes ut ved årsskiftet 2003/2004. Det har vært arrangert flere samlinger med denne "prosjektgruppen" og de saksbehandlerne som jobber med satsingen. Distriktsarbeidssjefene (DA) er informert, men synes i liten grad være direkte involvert i arbeidet. Hver Aetat lokal har oppnevnt/tilsatt 2-4 kontaktpersoner for satsingen knyttet til tiltakssatsingen. Foruten disse kontaktpersoner er Oslo kommune også representert i satsingen ved kontaktpersoner i sentraladministrasjonen/Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester.

Noen aktiviteter:

- Forslag til handlingsplaner fra hver enhet sendt hovedkontoret 09.05.03.
- Møte med enhetene om tiltaksplanen mot fattigdom avholdt 16.05.03.
- I juni ble det gjennomført felles samling mellom bydeler og Aetat lokal for å kvalitetssikre arbeidet tiltaksplanen (kick-off).
- I juni ble det også gjennomført et arbeidsseminar med bydelene og Aetat Oslo og Akershus for å tilrettelegge for samarbeidsrutiner.
- Arbeidsseminarer ble arrangert 11. og 12.09.03 for å lage planer for økt tiltaksbruk og legge til rette for erfaringsutveksling på dette området.

Aetat Gamle Christiania:

- Fire av i alt 55 ansatte jobber med fattigdomssatsingen. En teamleder er også involvert.
- De 4 saksbehandlerne har vært i hyppige møter med den sentrale prosjektstyringsgruppen. Oversikt over aktiviteter er levert sentral prosjektstyringsgruppe.

¹¹ Pedersen, Jan-Tore (2002): *Rehabilitering av velferdsforvaltningen*, Kommuneforlaget AS, Oslo.

- I Oslo skal det fra januar 2004 gjøres et forsøk med oppgavedifferensiering. Aetats ansvar skal overføres til bydelene i Gamle Oslo og Grünerløkka/Sagene.

Aetat Majorstuen:

Til å begynne med har det gått mye tid til administrative/praktiske spørsmål i forbindelse med igangsetting av prosjektet og ikke minst i forbindelse med registrering og rapportering.

3 Samarbeid

Samarbeidet skjer i form av samarbeidsmøter (ofte hver 14.dag), telefon og mail. Rutiner og samarbeidsformer varierer. 5 av 7 Aetat lokal i Oslo rapporterte ved utgangen av August 2003 om gode samarbeidsrelasjoner. Ett Aetat lokal syntes på samme tidspunkt det var krevende å samarbeide tilfredsstillende med 6 ulike sosialkontorer. Dette kontoret opplevde stor variasjon i engasjement fra de ulike sosialsentra.

Noen Aetat lokal har satt opp egne samarbeidsavtaler i forhold til dette prosjektet, mens de andre har valgt å bruke eksisterende samarbeidsavtaler knyttet til STA-samarbeidet. To Aetat-lokal har ikke inngått skriftlige samarbeidsavtaler.

Alle Aetat lokal i Oslo har laget rutiner for behandling av enkeltsaker sammen med samarbeidspartnerne. Det rapporteres at rutinene varierer fra sosialkontor til sosialkontor også innen samme bydel. Også de to kontorene som ikke har inngått skriftlige samarbeidsavtaler har laget rutiner for samarbeidet.

Hauketo:

Sosialtjenesten har ansvar for å avklare aktuelle kandidater. Aetat har satt krav om rusfrihet, ordnede boforhold, samt at deltakerne har muligheter/er motivert til å kunne nyttiggjøre seg av Aetat sine tilbud. Sosialtjenesten utfyller kartleggingskjema og får samtykkeerklæring fra søker. Denne informasjonen overbringes Aetat som innkaller søker til en samtale. Kontaktpersoner fra sosialtjenesten har da mulighet til å være med om de ønsker. Aetat informerer sosialtjenesten om søker ikke møter. Aetat avklarer mulige tiltak med søker og lager et forslag til handlingsplan/tiltaksplan for hver enkelt søker som fremlegges sosialtjenesten på det faste møtet. Oppfølging på hver søker blir avtalt.

Aetat Grünerløkka:

Samarbeider med tre bydeler. For to av disse samarbeider man ikke direkte med sosialkontoret men med tiltaksenhetene (hhv servicekontoret og jobbsenteret) som er organisert som selvstendige enheter. For den tredje bydel samarbeider man direkte med sosialkontoret. Aetat lokal har ikke inngått noen skriftlige avtaler, men i hovedsak videreutviklet det allerede eksisterende samarbeidet. Det er laget rutiner for enkeltsaker og det er kontaktpersoner ved Aetat lokal og de ulike bydelene slik at man fortløpende kan diskutere og henvise enkeltsaker.

Bydel Gamle Oslo:

Sosialtjenesten virker misfornøyd med de interne tilbakemeldingsrutinene innen Aetat, som kan medføre at bydelen ikke får tilbakemelding dersom klienter har unnlatt å ta imot tilbud eller droppet ut av tilbud, som igjen skal ha konsekvenser for utbetaling av sosialhjelp.

4 Avklaring og oppfølging

Fra Aetat hovedkontor rapporteres det at rutiner for avklaring av deltakerne fordelt på målgruppene og overføring av disse til Aetat er i perioden blitt bedre etablert og fungerer i hovedsak tilfredsstillende. Arbeidsdelingen styres i stor grad av søkers behov for bistand, og samarbeidsavtalene regulerer oppfølgingsrutinene. Ved behov vil sosialtjenesten også delta aktivt i oppfølgingsarbeidet enkelte steder. Nedenfor gjengir vi noen kommentarer fra bydelenes hold:

Gamle Oslo:

Oppfølgingen av brukerne avtales i hver enkelt sak. Oppfølgingsarbeidet havner på bydel, slik det også var før satsingen. Aetat fortsetter å være et forvaltningsorgan. Det kan virke som om Aetats målsetning er å gi flest mulig klienter et tilbud. For å hjelpe denne gruppen til varig selvhjulpenhet er det imidlertid kvalitet som må stå i fokus. Et tiltak i seg selv er ikke virkemiddel for å oppnå dette, det er innholdet i tiltaket og kvaliteten på oppfølgingen som er nøkkelen til suksess. Prosjektets vellykkethet må måles i antallet som varig kommer seg ut av sosialhjelpsrollen og ikke hvor mange som til enhver tid er på tiltak.

Aetat Grünerløkka:

Det legges i hvert enkelt tilfelle individuelle planer for oppfølging. Oppfølgingen kan skje ved bydel eller ved Aetat.

Helsfyr-Sinsen:

Bydelen har egne tiltakskonsulenter som kartlegger klientene og det skrives en handlingsplan. Bydelen har også egen jobbklubb og eget arbeidstreningsprosjekt som klientene må delta i. Samtidig innkalles klienter til trekantsamtaler med Aetat hvor det også skrives en handlingsplan. I noen tilfeller kan det virke som dobbelt arbeid uten at det fører til at klientene kommer fortere i tiltak eller arbeid.

Ekeberg-Bekkelaget:

Alle søkere er først til samtale hos sosialtjenesten for å bli avklart til prosjektet, deretter blir de innkalt til samtale hos Aetat. Når en handlingsplan er vedtatt er det hovedsaklig Aetat som står for innsøking til kurs, arbeidsmarkedsbedrifter, tar kontakt med arbeidsgivere vedrørende praksisplass og lønnstilskudd med mer. Det er også Aetat som informerer søker per brev eller telefon om start på ulike tiltak. Sosialtjenesten er behjelpelig med å fylle ut papirer om det er nødvendig, skrive sosialrapporter der det er behov eller kontakte søkere om Aetat ikke lykkes. Sosialtjenesten har også oppfølging ved at de vurderer vilkårssetting og følger opp håndheving av vilkår ved manglende fremmøte fra søker.

Stovner:

Bydelen har satt i gang et AMO-kurs for deler av gruppen. Disse får tett oppfølging fra bydelen og har fått generell veiledning fra Aetat. De som ikke er aktuelle for dette AMO-kurset er det planlagt å sette i gang med trekantsamtaler mellom klienten og bydelen og Aetat lokal.

5 Resultater

Aetat hovedkontor opplyste ved den andre rapporteringen at prosessen med å få deltakerne inn i aktive tiltak har vist seg å være tidkrevende og at det vil bli fokusert ytterligere på denne delen av arbeidet.

Røa sosialsenter: Det at 10 personer er blitt økonomisk selvhjulpne ses på som positivt. Samtidig ser man at en stor del vil trenge bistand for å nå målet om å bli selvhjulpne. En uttrykker bekymring for at praksisplasspengene er så lave, fordi man frykter at dette gjør klientene avhengige av sosialhjelp selv om de har startet en arbeidskarriere.

Grorud sosialsenter: Mange har kommet seg videre enten i jobb eller ved god hjelp fra Aetat. Godt fornøyd med resultatene.

Akershus

Ingen kommuner fra Akershus var med i tiltakssatsingen fra oppstart. Vi har dermed lite å presentere for dette fylket. Fra 01.01.04 inngår imidlertid Asker og Bærum som samlet satsning i prosjektet. Denne satsingen har fått tildelt 46 tiltaksplasser.

Selv om Akershus fylke ikke har vært representert i satsningen før, er i alt 12 personer hjemmehørende i fylket registrert som deltakere i satsningen. Nedenfor en oversikt over hvordan deltakere i tiltakssatsingen fordelte seg på de ulike Aetat lokal i Akershus pr desember 2003:

Tabell 12: Deltakere i tiltakssatsingen i Akershus fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Sandvika			5	5
Aetat Ski			1	1
Aetat Årnes			1	1
Aetat Lørenskog		1	1	2
Aetat Lillestrøm		1	2	3
Sum:		2	10	12

Kilde: Arena-databasen.

Østfold

Moss, Fredrikstad, og Sarpsborg (samlet satsing)

1 Generelt

Østfold fikk tildelt 100 tiltaksplasser til gjennomføring av Tiltaksplan mot fattigdom. Plassene er fordelt mellom Aetat lokal i Moss, Fredrikstad og Sarpsborg. Satsingen ble ikke ytterligere styrket ved inngangen til 2004.

Moss kommune er deltaker i "Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsretta tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp" (Tiltak.no). Moss er også representert i SATS i OSK, og var også deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet. Verken Fredrikstad eller Sarpsborg deltar eller har deltatt i noen av disse satsningene.

Før tiltaksmidler mot fattigdom ble tildelt hadde Fredrikstad kommune ansatt 5 personer som skulle jobbe i "prosjekt alternativ til sosialhjelp".¹² Dette prosjektet skal bidra til at sosialklienter gjennom ulike individuelt tilpassede tiltak skal gis tilbud om arbeid, utdanning og sysselsettingstiltak som alternativ til passiv mottagelse av økonomisk sosialhjelp. En av målgruppene for prosjektet var unge sosialhjelpsmottakere 18-25 år.

Her følger oversikt over hvordan registrerte tiltaksdeltakere fordelte seg på de ulike Aetat lokal i Østfold pr desember 2003:

Tabell 13: Deltakere i tiltakssatsingen i Østfold fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	Langtid 20-24 år sosialhjelp	Sum
Aetat Moss	7	38	73
Aetat Fredrikstad	5	27	25
Aetat Sarpsborg	7	31	37
Sum:	19	96	135

Kilde: Arena-databasen.

2 Organisering

Fredrikstad: Kurs for ikke formidlingsklare arbeidssøkere: TA sats-kurset

Moss: Samarbeid med Moss Kommune har resultert i et prosjekt som har vart i ca. 2 år. Prosjektet er initiert av Sosialdepartementet. Dette prosjektet, VOKS-prosjektet, videreføres og utvides som en del av tiltaksplanen mot fattigdom. Målgruppen er langtids sosialhjelpsmottakere.

Sarpsborg: Sosialtjenesten er for tiden under omorganisering. Tre sosialkontorer skal flytte inn i nytt felleskontor fra januar 2004. Samtaler med aktuelle tiltaksdeltakere startet i løpet av mai 2003.

¹² 2. rapportering til Aetat Arbeidsdirektoratet, 2003.

3 Samarbeid

Samtlige Aetat lokal vurderer samarbeidet med kommunene v/sosialtjenesten som tilfredsstillende.

Skriftlig avtale var ved 2. rapporteringsrunde ikke inngått i Fredrikstad og Moss.

Det påpekes fra Aetat hovedkontor at samarbeidet mellom etatene har vært tett lenge, slik at utfordringen nå har vært å utarbeide gode rutiner for å sikre målgruppene tilpassede tilbud.

Det meldes om månedlige samarbeidsmøter for oppfølging av enkeltpersoner.

Samarbeidsavtalene skulle bli revidert for å ivareta tiltaksplanen.

Moss:

Det er det opprettet et felles kontor for Aetat, sosialkontoret og trygdekontoret. Kontoret er bemannet med to personer fra Aetat, en fra sosialkontoret og en fra trygdekontoret. Lederen er engasjert av Moss kommune.

Fredrikstad:

Faste månedlige møter hvor det deltar saksbehandlere fra Aetat lokal, prosjekt Alternativ til sosialhjelp, avdelingsleder for tiltak sysselsetting i Fredrikstad, avdelingsleder ved Aetat med ansvar for disse fattigdomsmidlene, samt virksomhetsleder for sosialtjenestens distriktskontorer. Det skrives referat fra disse møtene.

Sarpsborg:

Samarbeid mellom Aetat og sosialtjenesten har eksistert siden 1996. Det er inngått skriftlig avtale mellom Aetat og kommunen/sosialkontoret. Her er det også laget rutiner for behandling av saker.

4 Avklaring og oppfølging

Det rapporteres at sosialkontorene har gitt Aetat oversikt over aktuelle arbeidssøkere/tiltaksdeltakere innen målgruppene enslige forsørgere, langtids sosialhjelpsmottakere og innvandrere. Aetat har innkalt disse og funnet frem til hensiktsmessige tiltak ut fra en handlingsplan.

Moss:

Etatene er samlokalisert, og enhetene samarbeider om avklaring, oppfølging og tiltaksgjennomføring via dette SATS-kontoret.

Fredrikstad:

Sosialtjenesten har hatt ansvar for utvelgelse og kartlegging, og innkaller også til trekantsamtaler.

Sarpsborg:

All oppfølging har vært gjennomført i form av trekantsamtaler. Enkeltpersoner blir oppsøkt på tiltaksplass, eller hos arbeidsgiver for oppfølging i forhold til handlingsplan. Frem til juli 2003 hadde Aetat Sarpsborg fått oversendt over 158 potensielle kandidater hvorav ungdom mellom 20-25 år utgjorde den største gruppen med 79 kandidater. De enslige forsørgerne begrenset seg til 12 personer, mens langtidsmottakere av sosialhjelp og minoritetsspråklige utgjorde henholdsvis 32 og 35 personer.

Alle de potensielle kandidatene ble innkalt til informasjonsmøter med etterfølgende individuelle samtaler med saksbehandlere. Av de 158 personene møtte det opp 72 personer og i avklaringsprosessen av disse har Aetat Sarpsborg brukt to eksterne aktører. Samtlige kom inn i en eller annen form for tiltak som anses å føre dem ut i ordinært arbeid.

Oppfølging skjer i samarbeid med sosialtjenesten der man har lagt opp til å gjennomføre rutinemessige møter mellom tiltaksdeltaker, Aetat, tiltaksarrangør (evt. arbeidsgiver) og sosialtjenesten. Hver enkelt deltaker vil også bli fulgt opp individuelt av Aetat. Oppfølgingsmetodene vil avhenge av behovene hos hver enkelt deltaker. Dette avklares fortløpende. Sosialtjenesten holdes også orientert i forhold til hva slags resultater man har oppnådd i forhold til hver enkelt deltaker. Oppfølgingen av de kandidater som har takket nei til et tilbud fra Aetat er overlatt til sosialtjenesten som skal gjennomføre individuelle samtaler med de aktuelle personene, samt innføre sanksjoner i de tilfeller der det anses som hensiktsmessig.

En regner med at flere av kandidatene oppfylder vilkårene i forhold til ytelser fra Folketrygden (ftrl. kap.11 og kap.12). I de aktuelle tilfeller har man tenkt å gjennomføre møter med representanter fra Trygdeetaten til stede.

5 Resultater

Aetat hovedkontor i Østfold rapporterer at en mener å se at flere brukere selv er blitt mer aktive i forhold til sin livssituasjon.

Hedmark

Først en oversikt over hvordan registrerte tiltaksdeltakere fordelte seg på de ulike Aetat lokal i Hedmark pr desember 2003:

Tabell 14: Deltakere i tiltakssatsingen i Hedmark fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Hamar	1	7	21	29
Aetat Brumunddal (Ringsaker)	2	19	8	29
Aetat Kongsvinger	2	2	7	11
Sum:	5	28	36	69

Kilde: Arena-databasen.

Hamar/Ringsaker (felles satsing)

1 Generelt

Hamar og Ringsaker ble tildelt 32 tiltaksplasser ved oppstart av tiltakssatsningen. Satsningen ble ikke ytterligere styrket ved inngangen til 2004.

Ringsaker kommune var deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet.

2 Organisering

Organiseringen av de ulike sosialtjenestene er svært ulik. Noen arbeider i tverrfaglige team der en har ansvaret for rus, en for tiltak, en for psykiatri, en for fremmedspråklige, en for Inkluderende Arbeidsliv (IA) etc. I andre tilfeller er sosialtjenesten delt i avdelinger (tiltaksavdeling, økonomiavdeling). Organiseringen endrer seg hyppig, gjerne flere ganger i året, forteller en representant for sosialtjenesten i en av kommunene.

3 Samarbeid

Ved 2.rapporteringsrunde, høsten 2003, rapporterte Aetat hovedkontor Hedmark at arbeidet kanskje kom noe senere i gang enn ønskelig, men at samarbeidet fungerer bra. "...dette må ses i lys av tidspunktet for det felles oppstartmøte som ble holdt i regi av sentrale instanser. Informasjonsflyten var dessuten noe ulik fra etat til etat.

Aetat Hamar vil inngå lokal samarbeidsavtale 19. september. Det må likevel understrekes at det fra april/mai er gjennomført flere samarbeids- og forberedelsesmøter både på leder- og saksbehandlernivå bl.a. for å utarbeide felles rutiner for håndtering av arbeidet."

4 Avklaring og oppfølging

Oppfølgingen av arbeidssøkerne rapporteres i hovedsak å bestå av trekantsamtaler (felles innkalling av brukerne), med fokus på å avdekke eventuelle hindringer i forhold til det å ta arbeid.

Hamar:

Sosialtjenesten foretar utvelgelse av potensielle kandidater i forhold til de tre målgruppene i prosjektet. I forkant av oppmeldingen til Aetat har sosialtjenesten foretatt kartleggings- og motivasjonssamtaler for å få avklart hvem som er aktuelle. Det utarbeides sosialrapporter som oversendes Aetat for innkalling til fellessamtaler.

Ringsaker:

Alle som har blitt vurdert til prosjektet har vært til en kartleggingsamtale til en av de 4 tiltakskonsulentene på Sosialkontoret. I forhold til de som er blitt vurdert som aktuelle ble det skrevet en kortfattet sosialrapport og innhentet skriftlig samtykke knyttet til samarbeid med Aetat. Sosialrapportene er fortløpende blitt oversendt til Aetat.

5 Resultater

Ringsaker:

Kommunen er en stor industrikommune med god tilgang på arbeidsplasser. Ringsaker melder at de primært har valgt å satse på arbeidspraksis og lønnstilskudd som virkemiddel i forhold til dette prosjektet. Videre rapporteres det at Sosialkontoret har satt av midler til spesielle tiltak for å utfylle Aetat sine virkemidler (Dette kan være førerkort, private kurs etc.). Vurderer selv at de har gode resultater så langt. Har arbeidet godt i Aetat/sosialtjenesten over flere år, men sliter med oppfølgingen av deltakerne.

Hamar:

Pr.30 juni: 16 oppmeldt. Av disse er 3 i arbeid, 1 sykemeldt. 3 har startet Arbeidspraksis. Det sies at mange av brukerne kan ikke nyttiggjøre seg praksisplass, fordi de ikke greier å holde på plassen. En del av deltakerne er egentlig yrkeshemmede. Mange av brukerne har flyttet i løpet av prosjektperioden. Noen har kommet i jobb, noen venter. Det ble uttrykt ønske om innmelding av flere deltakere til prosjektet fra sosialetaten sin side, fordi mange deltakere faller fra, før eller rett etter at de har startet i tiltak. En antar at frafallet også har sammenheng med at deltakerne i prosjektet følges godt opp, slik at de ved manglende oppmøte eller andre tiltakshindringer fortære fanges opp av både Aetat og sosialetat.

Kongsvinger

1 Generelt

Kongsvinger fikk tildelt 13 tiltaksplasser ved oppstart av satsningen. Satsningen ble ikke utvidet ved inngangen til 2004.

2 Organisering

I Kongsvinger var det pr desember 2003 satt av faste dager til tiltaksjobbing. Sosialtjenesten og Aetat har jobbet tett sammen i mange år.

Noen erfaringer så langt:

- Sosialkontoret har problemer med at folk ikke møter opp, og en reagerer med at sosialhjelpen i slike tilfeller blir redusert.

- Det oppleves som svært problematisk at det er mye sykdom og fravær hos ansatte i sosialtjenesten.

3 Samarbeid

Fra Aetat Hovedkontor Hedmark ble det ved 2. rapporteringsrunde meldt at samarbeidet fungerer bra, men at arbeidet kanskje kom noe senere i gang enn ønskelig. ”Dette må ses i lys av tidspunktet for det felles oppstartmøte som ble holdt i regi av sentrale instanser. Informasjonsflyten var dessuten noe ulik fra etat til etat.”

Det rapporteres fra lokalt hold at man jevnlig har trekantsamtaler mellom Aetat, sosialkontor og klienter med påfølgende oppfølgingssamtaler. Det sies at dette fungerer bra, og at mange brukere har kommet i tiltak. Aetat Kongsvinger og sosialetaten gikk ut fra at tidligere samarbeidsformer (rutiner og metodikk) også ville passe til tiltakssatsingen og valgte derfor å ikke inngå noen særskilt samarbeidsavtale knyttet til Tiltaksplan mot fattigdom.

4 Avklaring og oppfølging

Aetat Kongsvinger rapporterer at det er gjort et omfattende avklaringsarbeid "som medfører at mange faller fra før og under tiltak". Oppfølgingen av arbeidssøkerne rapporteres i hovedsak å foregå gjennom trekantsamtaler (felles innkalling av brukerne), med fokus på arbeid og for å avdekke eventuelle hindringer i forhold til det å ta arbeid og med en kontinuerlig evaluering Aetat setter av tid til tett oppfølging i form av samtaler med både brukere og arbeidsgivere.

5 Resultater

Det virker som om Kongsvinger kom sent i gang. Man sliter med aksept for rom til å jobbe tiltak. Oppfølgingen blir sett på som viktig. Noen arbeidssøkere har kommet i jobb.

Oppland

Gjøvik er deltakerkommune. Fra 01.01.04 inngår også Lillehammer kommune i satsningen.

Her følger en oversikt over hvordan registrerte tiltaksdeltakere fordelte seg på ulike Aetat lokal i Oppland pr desember 2003:

Tabell 15: Deltakere i tiltakssatsingen i Oppland fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Gjøvik	2	10	28	40
Aetat Lillehammer	1			1
Sum:	3	10	28	41

Kilde: Arena-databasen.

Gjøvik

1 Generelt

Gjøvik ble tildelt 24 tiltaksplasser i forbindelse med satsningen. Gjøvik kommune er deltaker i ”Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsretta tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp” (Tiltak.no). Dette prosjektet har i Gjøvik fått navnet ”Trampoline”.

2 Organisering

Aetat har etablert egen styringsgruppe og arbeidsgruppe for prosjektet. Sosialtjenesten er representert i begge. Trygdekontoret og næringslivet er representert i styringsgruppa, samt hovedkontoret til Aetat i fylket.

Diverse treningsplasser i kommunen er etablert for at deltakerne skal få kvalifisering og arbeidstrening. Pr i dag er mange av treningsplassene i kommunen samlet rundt ”Møllevegen Produksjon og Service” – Her tilbys arbeidstrening for flere prosjekter i kommunens regi. Kurs og jobbklubb.

Aetat ser behov for at kommunene jobber for å finne flere kvalifiserende plasser også ellers i kommunen. Dette er også en av grunnene til at prosjektleder nå også har invitert med leder av LO og NHO i regionene til å bistå med kvalifiseringsplasser også utenfor kommunen. Kjeding av tiltak er spesielt viktig for våre målgrupper og for å få til det må næringslivet rundt oss bistå oss i prosjektet. I prosjektets styringsgruppe er også næringslivet representert med hensikt å spre informasjon og bygge nettverk for å sikre best mulig resultater i prosjektet.¹³

Aetat Gjøvik har utpekt en prosjektleder som har startet gjennomgangen av mulig kandidater og kommunen v/Velferd er blitt oppfordret til å starte arbeidet med å velge ut mulige kandidater.

Sosialtjenesten har fra August 2003 engasjert en sosialfaglig person med ansvar for prosjektet.

¹³ 2.rapportering 2003, lokalt nivå.

Det rapporteres videre at det savnes fleksibilitet i prosjektet: Økonomien burde vært friere og ikke så bundet til Aetats faste satser og tiltaksspekter. Det burde også være rom for utprøving av nye elementer og system og ikke være så fast forankret i vedtatte rammer og betingelser.

3 Samarbeid

Fra før er det etablert prosjekt "Trampoline" som har bidratt til tettere samarbeid mellom sosialtjenesten og Aetat. En har dessuten hatt SATS-møter der ledere fra trygdekontor, sosialtjeneste og Aetat deltar, samt møter på saksbehandlernivå med samme etater representert.

Når det gjelder tiltakssatsingen rapporteres det at samarbeidet mellom Aetat og Gjøvik kommune har fungert meget bra og at faste kontaktpersoner er på plass.

Ved tidspunkt for 2. rapportering var det ikke inngått noen skriftlige samarbeidsavtaler mellom Aetat og kommunen, men lederne hadde etablert samarbeid som skulle nedfelles i egen avtale. Rutiner for enkeltsaker er etablert, men i liten grad formelt nedskrevet. Det sies at samarbeidsmøter gir viktige innfallsvinkler og danner utgangspunkt for diskusjoner rundt enkeltsaker.

Sosialtjenesten/kommunen synes samarbeidet med Aetat fungerer bra, men uttrykker noe bekymring for tidsbruken for samtaler: "Noen klienter er utålmodige og venter på at noe skal skje. Det kan synes som det er noe dobbeltarbeid ved at sosialkontoret først har et par samtaler for deretter at Aetat skal ha det samme."¹⁴

4 Avklaring og oppfølging

Oppfølging skjer etter avtaler i samarbeidsmøter og i arbeidsgruppe. Aetat lokal har mye av oppfølgingen av kandidatene, men det sosialfaglige har sosialtjenesten ansvar for.

Fra Aetats ståsted (2. rapportering lokalt) meldes det om noe uoversiktighet når det gjelder økonomioppfølging av sosialklientene: "Kommunen har egne økonomisaksbehandlere som har liten samarbeidsrelasjon til tiltaksarbeidet slik at det kan virke som om det kan bli vanskelig å få en helhetlig sammenheng: vet den ene hånda hva den andre gjør? Det stilles i liten grad vilkår for å motta sosialstønning. I flere tilfeller oppleves det av klientene/brukerne som svært lite lønnsomt å komme i tiltak pga økonomi. Vi har derfor i prosjektet måttet ha en gulrot (lønn/lønnstilskudd) her men før eller senere i prosjektet vil brukerne måtte ta stilling til/velge et tiltak med nokså lav avlønning, og da er det viktig at det jobbes mot disse realiteter når brukerne har kommet inn i prosjektet."

Sosialtjenesten rapporterer at oppfølging har skjedd via team eller via samtale. Til kartleggingen har man 2-3 samtaler som munner ut i en sosialrapport. Treningsplasser fremskaffes fortrinnsvis når "klienten faktisk er moden". Det sies videre at det ofte avdekkes sekundære problemer i samtalen: psykiske problemer, gjeldsproblematikk, rus og angst. Personer med slike problemer formidles videre i det kommunale systemet for bistand.

¹⁴ 2.rapportering, lokalt nivå.

5 Resultater

Aetat Gjøvik opplyser - i likhet med mange andre deltakerkommuner - at de har vært noe usikre på hva de skulle registrere. Vi siterer under mer utfyllende fra hovedkontorets rapportering om Aetat Gjøvik, og lar det være eksempel på noen av de vanskene flere deltakerkommunene har støtt på med hensyn til rapportering.

"Siden tilbakeregistrering ikke lar seg gjøre kan ikke dette rettes nå. Prosjektleder og kontorleder mener nå å ha kommet fram til hva vi skal registrere. Til nå har vi faktisk bare registrert søkere henvist fra sosialtjenesten i Gjøvik som vi konkret har satt i gang et tiltak på (bruk av tiltaksmidler). Dette har vært for eksempel 5 kandidater ved forrige rapportering og 9 nå. Reelt har vi en liste på mer enn 40 personer som vi samarbeider om - med sosialtjenesten. For å lette vårt arbeid mht oversikt framover velger vi nå å ikke registrere søkere som vi samarbeider med sosialtjenesten om i Østre og Vestre Toten siden disse ikke er med i prosjektet. Vi ser dog at andre ikke-prosjekt-kommuner gjør det.

Vår konklusjon mht registrering med "tiltaksplan" er nå at dette skal gjøres på alle ifra Gjøvik kommune som henvises fra sosialtjenesten og som hører til en av de tre definerte målgrupper. Selv om tiltak og klar handlingsplan ikke foreligger gjøres altså dette. Blir vedkommende etter hvert så avklart til ikke å bli med videre i prosjektet utskrives de): slette koden!
Det bemerkes at vi ikke alltid gjennomfører trekantstaler ifb med "overføring" til Aetat, idet det ikke er behov for det i mange tilfeller.

Oppsummert: Arbeidet er nå bra i gang og samarbeidet fungerer bra selv om Arena pr dato ikke synliggjøre dette."¹⁵

På fellessamlingen i november 2003 ble det påpekt at Aetat lenge har savnet større trykk på å få frem saker fra sosialfaglig personell i kommunen. En antar at opptil 80% av sosialstøtnadsbrukerne ikke har vært kjent for sosialfaglig personell. Samarbeidet mellom Aetat og sosialtjenesten har så langt dreid seg mest om å få økonomiske støttordninger på plass.

Saksbehandlerne i sosialtjenesten henviser klienter til den kollegaen som har ansvar for prosjektet. 60-70 personer ble slik tilmeldt til prosjektet siden oppstart. Frafall kan blant annet skyldes at noen av de tilmeldte flytter eller får fast jobb.

¹⁵ 2.rapportering 2003 fra Aetat Hovedkontor.

Buskerud

Deltakerkommuner er Nedre Eiker og Drammen. Fra 01.01.04 vil også Kongsberg være med.

Her følger oversikt over hvordan registrerte tiltaksdeltakere fordelte seg på de ulike Aetat lokal i Buskerud pr desember 2003:

Tabell 16: Deltakere i tiltakssatsingen i Buskerud fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Drammen	5	24	34	63
Aetat Hokksund (N. Eiker)	1	15	15	31
Sum	6	39	49	94

Kilde: Arena-databasen.

Nedre Eiker

1 Generelt

Nedre Eiker ble tildelt 13 tiltaksplasser ved oppstart av tiltakssatsingen, og ytterligere 7 plasser ble tildelt ved inngangen til 2004. Totalt har dermed Nedre Eiker 20 tiltaksplasser til bruk i satsingen.

Nedre Eiker kommune er deltaker i ”Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsrette tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp” (Tiltak.no).

2 Organisering

Aetat Hokksund har fra tidligere et godt samarbeid med sosialkontoret i Nedre Eiker rundt de personene som er prioritert for denne satsingen. Kontoret bygger videre på dette samarbeidet, og har satt av opp til 100% stilling for å følge opp denne gruppen

Noen aktiviteter så langt:

- Aetat Hokksund er i ferd med å opprette midlertidige tiltaksplasser ved Eiker ASVO for å prioritere målgruppen, samtidig som den kompetansen som er i SOL (Solberg opplæringscenter) brukes inn mot gruppen gjennom et samarbeid mellom Eiker ASVO og SOL.
- Saksbehandler fra Aetat, sosialkontor, SOL og Eiker ASVO vil jobbe sammen med gruppen for å få flest mulig tilbake til jobb, eventuelt avklare hvilket hjelpetilbud og stønadstilbud de kan ha krav på.
- Det har vært behov for noen innledende møter med kommunens ulike virksomheter, for å få en forankring hos virksomhetslederne. Dette for å skape et helhetlig og tverrfaglig kommunalt engasjement.

3 Samarbeid

Det rapporteres om et generelt bra samarbeid med kommunen. Aetat Hokksund og sosialkontoret i Nedre Eiker har faste samarbeidsmøter og samhandling rundt felles brukere, samt møter etter behov. Man har hatt enkelte ”oppstartsproblemer”, men gjennom dialog har man klart å bringe samarbeidet på sporet igjen.

- Det er gjennomført samarbeid rundt utvelging, innkalling og fellessamtaler. Oppfølgingsamtaler og målretting av tiltak for den enkelte.
- Det er utpekt en hovedperson i hver av etatene som samarbeider om utvelgelse, innkalling og fellessamtaler.
- Det er inngått skriftlige samarbeidsavtaler mellom Aetat og kommunen.

4 Avklaring og oppfølging

Når det gjelder ordinære tiltak og utvidet APS (Arbeidspraksis i skjermet virksomhet) ligger oppfølgingsansvaret på Aetat lokal. Jevnlige møter med sosialtjenesten skal sikre at sosialtjenesten blir koblet inn mot deltakere med utvidet oppfølgingsbehov.

Alle deltakerne blir tatt inn i tiltaket APS ved Eiker ASVO. De fleste av deltagerne vil etter en samtale/informasjonsmøte få tilbud om avklaringskurs ved SOL. De som ikke er aktuelle for dette vil få annen individuell oppfølging og tiltak. Deltagerne vil deretter bli fulgt opp av både tiltaksarrangør (Eiker ASVO), eventuelt SOL, Aetat og til en viss grad av sosialkontoret. Deltagerne vil følges tett opp mens de er i prosjektet, og vi har også lagt opp til oppfølging i etterkant (når de er i jobb) i inntil 6 måneder.¹⁶

Drammen

1 Generelt

Drammen ble tildelt 40 tiltaksplasser i forbindelse med satsingen.

2 Organisering

Per juli 2003 hadde Aetat Drammen ennå ikke utlyst stillinger til medarbeidere for prosjektet. Frem til tilsetningen av prosjektmedarbeidere kunne skje, skulle en medarbeider ved Aetat ivareta arbeidet, slik at man kunne komme i gang.

I november 2003 ble det lyst ut på anbud et AMO-tiltak basert på AB(Arbeid med bistand) - metodikk som skulle øke oppfølgingskapasiteten for enkelte av deltakerne i målgruppen. Et inntaksteam velger ut kandidater. Deltakerne deles opp i grupper.

3 Samarbeid

Det er inngått skriftlige samarbeidsavtaler mellom Aetat og kommunen og det er utpekt en hovedperson i hver av etatene som samarbeider om utvelgelse, innkalling og fellessamtaler.

¹⁶ 1.rapporteringsrunde, lokalt nivå.

Aetat Drammen rapporterer om et godt etablert samarbeid med sosialsenteret om kandidater som de vurderer kan nyttiggjøre seg Aetat's tiltak. Det samarbeides rundt utvelgning, innkalling og fellessamtaler, oppfølgingssamtaler og målretting av tiltak for den enkelte. Siden det er langt flere aktuelle kandidater som er i målgruppa, enn de som kan få plass, har det vært behov for å prioritere innenfor målgruppene. Man ble enige om å starte med gruppen 20-25 år og enslige forsørgere. Etter at rammene for samarbeidet var klare, ble den første gruppen (14 personer) av aktuelle kandidater i målgruppen 20-25 år er ”plukket ut” og innkalt til en orienteringssamtale i et inntaksteam.

Noen momenter fra samarbeidsavtalen mellom Aetat Drammen og Drammen Sosialsenter:¹⁷

- Innenfor de målgrupper som er prioritert, foretar Sosialsenter en utvelgelse av personer i målgruppen som har behov for og kan nyttiggjøre seg tiltak for å komme over i arbeid.
- Lister med kandidater gjennomgås av Aetat for å finne ut om de er registrert som arbeidssøkere. Hvis de tidligere ikke er registrert, anmoder Aetat om at de registrerer seg i forbindelse med innkalling til første informasjons/inntaksmøte ved Aetat.
- Aetat foretar innkalling til første møte, som foregår ved Aetat Drammen. Deltakere i møtet er foruten personen selv en medarbeider fra Sosialsenter og en fra Aetat Drammen. Hensikten med møtet er å vurdere historiske opplysninger, snakke om nåsituasjonen og personens ønsker for fremtiden. En veiledning bygget på dette skal munne ut i en realistisk handlingsplan for hvordan personen skal komme ut i arbeid.

4 Avklaring og oppfølging

Oppfølgingen skjer foreløpig gjennom ordinære tiltak. I samarbeidsavtalen heter det: "Dersom vedkommende velger å ikke møte, etter oppfølging fra Aetat, må Sosialsenter overta oppfølgingen og vurdere konsekvenser for videre utbetalinger. Aetat, i samarbeid med tiltaksarrangør, har ansvar for oppfølging av tiltaksdeltakerne i den tiden de er i tiltaket".¹⁸

5 Resultater

Personene i tiltak er deltakere på jobbredde kurs eller andre tiltak som fører til jobb eller andre jobblignende tiltak. For flere av dem som det er gjennomført inntakssamtaler med, er det lagt opp til handlingsløp som etatene vurderer som lovende. Variasjonen i tiltakene vurderes som god, men flertallet av tiltakene gir ikke selvberende inntekt. I de aller fleste tilfeller må sosialtjenesten fremdeles yte supplerende hjelp. Dette er med på å forklare at avgangen foreløpig er svært lav.

¹⁷ Samarbeidsavtale meldt inn under 1.rapportering, lokalt nivå.

¹⁸ Ibid.

Telemark

Skien og Porsgrunn (samlet satsing)

1 Generelt

Tabell 17: Deltakere i tiltakssatsingen i Telemark fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Skien	13	70	194	277

Kilde: Arena-databasen.

Skien og Porsgrunn ble tildelt 76 tiltaksplasser ved oppstart av tiltakssatsingen. Satsingen ble styrket med ytterligere 29 plasser ved inngangen til 2004. Disse kommunene disponerer dermed totalt 105 tiltaksplasser.

Skien kommune er deltaker i SATS i OSK. Porsgrunn har i 10 år hatt et tverretattlig samarbeidsteam (TST).

All aktivitet er samlet i ett hus (sosialtjenesten, trygdeetaten og Aetat). Det er registrert nedgang i antall sosialklienter i Skien etter at satsingen startet.

2 Organisering

Satsingen i forhold til tiltak mot fattigdom i Telemark vedrører Skien og Porsgrunn kommune. Det er et samarbeid mellom Aetat Grenland og sosial- og trygdekontor i de to kommunene. Fordi satsingen strekker seg over to kommuner, med noe ulike arbeidsformer, vektlegges en tydelig strategi organisatorisk.

Det er dannet et prosjektledelsesteam bestående av sosialtjeneste, trygdeetat og Aetat. Seks personer i Aetat arbeider med dette prosjektet. Teamet går inn i det allerede eksisterende SATS-arbeidet.

Noen aktiviteter:

Det ble den 29.04.03 overlevert lister med aktuelle kandidater til satsingen fra sosialkontorene til Aetat. Disse listene skal gjennomgås og danne utgangspunkt for å finne eventuelt de samme arbeidssøkerne i Aetats register. Arbeidssøkere innenfor de aktuelle gruppene registreres i Arena med definerte personforhold. Registreringen ble påbegynt 06.05.03. Arbeidssøkere som er registrert hos Aetat og som eventuelt står i kø på tiltak, må snarest kunne aktiveres i aktuelle tiltak. Følgende spørsmål skal klargjøres: Hvilke tiltak finnes? Hvor er det kø? Hvilke tiltak trengs, men finnes ikke? Hvem kan gi tilbud på aktuelle tiltak?

Det er foretatt en idémyldring i forhold til tiltak. Det kom frem at fokus mot tiltak (både de som allerede finnes og nye) må defineres i forhold til avklaring av personene innenfor gruppene.

3 Samarbeid

Fra Aetat beskrives samarbeidet som godt. Dette fordi Aetat Grenland opplever at sosialtjenesten/kommunene gjerne samarbeider. Aetat Grenland opplever å få tilbakemeldinger fra sosialkontorene både når noe er bra, og når ting bør justeres. Alle kontorene (Skien sosialtjeneste, Porsgrunn sosialtjeneste og Aetat Grenland) deltok på oppstartkonferansen i Oslo. Dette virket som et ”puff”. Vi videreførte konferansen med et lokalt samkjøringsseminar to uker etterpå. Dette var svært betydningsfullt for samarbeidet.

All informasjon angående prosjektet (eksternt eller internt) går fra prosjektleder i Aetat til kontaktpersoner på sosialkontorene. Disse personene fordeler informasjon og oppgaver videre på sine kontor. Det var i startfasen noe vanskelig å finne disse kontaktpersonene. Sosialkontorenes samarbeidsvilje var noe preget av at alle resursene i prosjektet var lagt til Aetat. Dette snudde imidlertid etter det lokale samkjøringsseminaret.

Alle kontorene har følt et stort press i forhold til oppstart av prosjektet. Det oppleves også vanskelig å ha for lite ressurser på personalsiden i forhold til oppfølging i prosjektet. Dette gjelder alle kontorene.

Det er ikke inngått skriftlige samarbeidsavtaler mellom Aetat og sosialtjenestene i Porsgrunn og Skien i forbindelse med Prosjekt tiltaksplan 2003. Likevel, alt som avtales på felles møter refereres og sendes ut til kontorene av prosjektleder. Det er laget en fremdriftsplan hvor alle avtaler, datoer, gjøremål og ansvarspersoner er skrevet ned. Denne justeres kontinuerlig, og sendes fra prosjektleder til kontorene.

Det er uttrykt en skepsis på saksbehandlernivå i forhold til å danne enda flere ledd når det gjelder behandling av saker. Det refereres da til teamet som skal dannes i Aetat i forbindelse med satsingen. Det er et ønske å skape et nært samarbeid med de allerede eksisterende tverretatlige saksbehandlerteamene. Avklaring i forhold til organisering er en prioritering.

I forhold til gruppen minoritetsspråklige er det understreket at man bør satse på språkopplæring i forbindelse med arbeid. Tiltak sees som lite hensiktsmessig dersom det ikke foreligger en grunnleggende språkopplæring. Dette gjelder personer i gruppen som har vært i landet lenge, men som likevel ikke har et tilfredsstillende språk for arbeidslivet. Skien sosialkontor og Aetat er svært fornøyde med lavterskeltilbudet fra AOF. Dette tiltaket kan være aktuelt.

Porsgrunn:

- Man har kanskje for lite kunnskap om hverandre og om den aktuelle klientgruppa
- Kuratorene/saksbehandlerne har opplevd noe usikkerhet mht hvordan man skal jobbe, fordeling av arbeidsoppgaver osv.
- To av kommunens tiltaksarbeidere jobber henholdsvis en dag (med sosialklienter) og to dager (med minoritetsspråklige) pr. uke på Aetat.
- Samarbeidet kan synes å være preget av at alle har vært presset av å ”måtte gjøre ting fort”. Tilrettelegging/planlegging av bl.a. metoder/rutiner har vært skadelidende av det samme tidspresset.
- Kommunens samarbeid med Aetat har blitt tettere.

Skien:

- Utarbeidet en samarbeidsavtale gjennom opprettelsen av et tverretattlig saksbehandlersteam som behandler enkeltsaker og fatter vedtak om yrkesrettet attføring, utarbeidet felles rutiner for samtaler, oppfølging og generell gjennomføring.

4 Avklaring og oppfølging

Oppfølging forstås som ”oppfølging av personer som er tatt inn i prosjektet og som er på tiltak”. Oppfølgingsrutiner er ikke kommet skikkelig i gang. Den oppfølging som er gjort, er ofte gjort pr. telefon og ved enkelte besøk i spesielle tilfeller.

Aetat Grenland har fordelt arbeidssøkere i prosjektet mellom seg pr. kommune og fødselsdato. Dette er saksbehandlerene på sosialkontorene klar over, slik at man kan nå den ”riktige” saksbehandler direkte.

Det er satt opp datoer for felles samtaler og gruppeinnkallinger. Dette er gjort i forhold til nye og utvidede tiltak. Sosialkontorene foreslår hvem som skal innkalles til trekantsamtale og hvem som kan formidles direkte til Aetat eller trenger nærmere oppfølging fra sosialtjenesten..

Det er avtalt med kontorene at teamet i Aetat har ansvar for oppfølging av arbeidssøkerne. Dette fordi ressursene i forhold til prosjektet er tilført Aetat. Aetats team erfarer at deres arbeidsmengde er for stor til å gi en så god som ønskelig oppfølging.

Porsgrunn:

- Sosialtjenesten arbeider med en første kartlegging/avklaringsrapport på den enkelte klient. klienten er inne til flere samtaler, dette kan ta tid da klientene ofte ikke møter til samtaler.
- Utfordring i å gjøre tiltakskjedingen bedre.
- Ulike datasystemer, manglende rapporter og manglende ressurser vanskeliggjør oppfølgingen, tiltaksteamet i kommunen har henvist ca 200 klienter.
- Aetat har så langt hatt liten mulighet til oppfølging. For å holde på klientene har sosialtjenesten tatt et meransvar.

Skien:

- Sosialtjenesten og Aetat har delt/avtalt ansvar i forhold til klientene i forarbeid/avklaring, motivering og klargjøring. Via SATS-kontoret samordnes dette ved at flest mulig saker søkes løst der og da - blant annet når unge kommer som nysøkere. Disse tas opp i TST via OSK/SATS fra sosialtjenesten.
- Aetat vil ta en del av oppfølgingen og være i kontakt med tiltaksapparatet.

5 Resultater

Fra prosjektets oppstart er det tatt inn personer i prosjektet som sosialkontorene har gjort avklaring i forhold til. Mange av disse personene har bred avklaring bak seg også hos Aetat. Aetat har i denne sammenheng tillit til sosialkontorets avgjørelser. Flere har vært til trekantsamtale med begge etater, men dette er ikke blitt registrert.

Porsgrunn:

- Mange klienter har vært i tiltak/har fått tilbud om tiltak.
- Pga tidspress har ikke hensiktsmessigheten med tiltakene vært optimale.

- Sosialtjenesten har ikke rukket å gjøre sitt forarbeid/kartlegging/avklaring i forhold til den enkelte klient godt nok.
- Rapporteringen synes for omfattende og arbeidskrevende. Det krever en grundig kartlegging av hele populasjonen i målgruppene – et stort arbeid blir pålagt sosialtjenesten uten at det blir tilført midler.

Vestfold

Tønsberg er tiltakskommune, og fikk tildelt 14 tiltaksplasser ved oppstart av satsingen. Fra 01.01.04 inngår også Nøtterøy og Tjøme som samlet satsning i prosjektet med 13 tiltaksplasser.

Tønsberg

1 Generelt

Tabell 18: Deltakere i tiltakssatsingen i Vestfold fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	Langtid 20-24 år sosialhjelp	Sum
Aetat Tønsberg	2	19	34
Aetat Larvik			1
Sum:	2	19	35

Kilde: Arena-databasen.

Begrepet "fattigdomspakke" eller "tiltak mot fattigdom" er stigmatiserende. Derfor kom prosjektkoordinator med navnet SCALA, som betyr trapp og skal symbolisere

- en vei å bevege seg - opp mot noe
- en vei å gå ved egeninnsats, eventuelt med støtte fra hjelpeapparatet

2 Organisering

I forbindelse med satsingen i Tønsberg har en person (prosjektkoordinator) fått hovedansvaret for utforming og utarbeidelse av prosjektplan, og å være ansvarlig for samarbeid mellom Aetat og den kommunale sosialtjenesten, samt trygdekontoret i Tønsberg.

Det er utarbeidet en prosjektbeskrivelse som er utformet som et samarbeidsprosjekt mellom Aetat Tønsberg og Tønsberg kommune og Trygdekontoret i Tønsberg. I denne framgår denne organiseringen:

Styringsgruppe: Kontorsjef marked Aetat, trygdesjef Tønsberg trygdekontor og leder på tilsvarende nivå i Tønsberg kommune. Fortrinnsvis samme gruppe som for SATS prosjektet.

Samarbeidsgruppe: Ledere for operativ tjeneste i Aetat, trygdekontoret og Tønsberg kommune. Ansvar: Inntak som besluttes i fellesskap, iverksettelse av virkemidler, kontakt overfor øvrige samarbeidspartnere. Prosjektkoordinator Aetat Tønsberg koordinerer det hele.

Operativt plan: Legalisert tidsbruk for operative saksbehandlere. Eventuell bistand opprettholdes, fortsettes eller iverksettes samtidig med tiltak utløst av prosjektet.

3 Samarbeid

- Samarbeid mellom Sosialtjeneste, Aetat og Trygdekontor ble etablert meget tidlig etter oppstart etter 1.4. 2003. Formelt ble det etablert en styringsgruppe og en prosjekt-/samarbeidsgruppe.
- Styringsgruppa er basert på SATS prosjektgruppe med tilnærmet de samme aktører på lederplan i de tre instanser. Disse tre ledere hadde fra før av samarbeidsrelasjoner, og prosjektleder tiltrådte kun som sekretær for gruppa. Møteaktivitet koordineres med øvrige møter i SATS (før eller etter)
- Samarbeidsgruppa ble etablert med Avdelingsledere i de samme instanser. Samarbeidet er etablert og fungerer godt.
- Ytterligere samarbeid etablert direkte mot rus- og psykiaritteam.
- Samarbeidet innad i Aetat lokal (attføring, kursavdeling, oppfølgingstjenesten) er velfungerende
- Det har vært ulike samarbeidsavtaler tidligere mellom Aetat, trygdekontor og sosialkontor. Det er ikke inngått skriftlig samarbeidsavtale spesielt for dette prosjekt, men avtale er under utarbeidelse.
- Samarbeidsgruppa har utarbeidet rutine for deler av saksbehandlingen bl.a. som støttesystem mot rapportering og funksjon mot Arena.
- Innledende møter med flere mulige samarbeidspartnere på det operasjonelle nivået.
- De første deltakerne var på plass i uke 20.
- 5 praksisplasser ved Ungdommens ressurscenter med egen arbeidsleder.
- Definert AMO kurs spesielt tilpasset Scaladeltakere, innhentet anbud og tegnet rammeavtale med 5 leverandører om ”AMO-SCALA”

Underveis har man opplevd forskjell mellom sosialkontor og Aetat som berører individøkonomien. Aetat arbeider ofte etter prinsippet om at det skal lønne seg å være aktiv, mens sosialkontoret mener at aktivitet i seg selv skal være motiverende. Resultatet blir at individstønad ved deltakelse i tiltak resulterer i tilsvarende reduksjon i sosialstønad.

Det å være i tiltak kan virke problematisk for flere av deltakerne – noe som medfører fravær, sykdom, ustrukturert frammøte, vansker med å stå løpet, manglende motivasjon etc. Man blir stadig minnet om hvem som befinner seg i en livssituasjon med sosialstønad som hovedinntektskilde.

Det har vært vanskelig å få det økonomiske til å gå sammen når det gjelder prisen på tiltakene sett i forhold til tilgjengelige midler. Man har vært nødt til å være kreativ for å finne løsninger på dette.

4 Avklaring og oppfølging

Vi siterer prosjektkoordinators rapportering:

- Deltaker/Arbeidssøker får oppfølging individuelt tilpasset det behov som avdekkes bl.a. i seleksjon av kandidater.
- Sosialtjeneste, Aetat og trygdekontor gir forslag til kandidater til tiltaket, men sosialtjenesten er hovedleverandør. Sosialtjenesten opptrer også som tiltaksleverandør gjennom ”Ungdommens ressurscenter, URS”.
- Aetat v/tiltaksordinator opptrer også som saksbehandler og som leverandør av oppfølging/avklaring av enkeltdeltakere. I tillegg opptrer Aetat som bestiller av tiltak fra

URS og andre eksterne (under)leverandører som det er inngått rammeavtale med (AMO-SCALA).

- Ungdommens Ressurssenter: Eksistert 4 år. 18-60 år. Motivasjon, kartlegging, men mest arbeidstrening ute i ordinære bedrifter etter AB-metodikk. Tett oppfølging fra personale på arbeidsplassen. Garanti om å være der i løpet av 30 minutter.
- Oppstartiltak "Scala-Light" hvor deltakere får spesiell og hyppig oppfølging fra koordinator. Oppfølgingen er flerdelt:
 - bli kjent med deltaker og kunne drøfte hva slags tilbud deltaker ønsker seg
 - motivere over til deltakelse i "sterkere" tiltaksform der det er nødvendig.
 - bidra kun i en arbeidssøkerprosess eventuelt med bruk av ordinære virkemidler fra Aetat.

5 Resultater

- De første deltakerne i tiltaket var inne primo mai, arbeidssøkere med forskjellig motivasjon, evne til gjennomføring og kanskje også helse. Deltakergruppen på 5 har hatt problemer med å møte opp, stå løpet og beholde helse. Allerede er 3-5 sykemeldinger på plass. Deltakerne er "gamle kjenninger" både på Aetat, sosialkontor og til dels trygdekontor, kandidatenes/deltakernes engasjement er preget av ferietid/pent vær/ferieønsker og kanskje også mulighetene for strøjobber.
- Det er en stor utfordring å opprettholde kontakt med kandidater/deltakere. Bruken av tiltak blir et resultat av dette. "Bli-kjent" prosessen og forutgående motivering tar tid. Frivillighetstanken kombinert med få sanksjonsmuligheter gjør at motivasjonsarbeidet kan bli tidkrevende.

Aust-Agder

Arendal er tiltakskommune.

Arendal

1 Generelt

Tabell 19: Deltakere i tiltakssatsingen i Aust-Agder fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Arendal	7	14	31	52

Kilde: Arena-databasen.

Arendal kommune ble tildelt 21 tiltaksplasser ved oppstart av satsingen, og er fra før deltaker i prosjektet SATS i OSK.

2 Organisering og samarbeid

Arbeidet med tiltaksplan mot fattigdom blir i Arendal kanalisert gjennom AMO-kurset ”Jobb mot jobb” som er et avklaringskurs for flerbrukere gjennomført av tiltaksarrangør Durapart AS. Dette kurset er brukt også i forbindelse med SATS. Ser ikke ut som om noe spesielt tiltak er opprettet som følge av tiltaksplan mot fattigdom.

Aetat Arendal tilsatte 16. mai en ny medarbeider for å styrke kontorets arbeid knyttet til fattigdomssatsingen. Kontoret har til nå fått overført 30 personer fra Arendal sosialkontor.

Det hadde i desember 2003 vært avholdt 2 møter der de involverte aktørene i Arendal hadde gått gjennom aktuelle kandidater i forbindelse med tiltaksplan mot fattigdom. Aktuelle kandidater ble plukket ut fra en liste.

Sosialtjenesten og Aetat Arendal rapporterer om lang tradisjon for godt samarbeid. Dette har også preget samarbeidet knyttet til gjennomføringen av tiltaksplanen mot fattigdom.

Månedlige møter blir avholdt sammen med trygdeetaten med den hensikt å utarbeide tverretatlige handlingsplaner for brukere av etatenes tjenester.

Det er utarbeidet rutiner for overføring av saker mellom sosialetatene og Aetat. I løpet av kort tid vil man inngå skriftlig samarbeidsavtale med kommunene Arendal og Froland.

3 Avklaring og oppfølging

Sosialtjenesten avklarer om den enkelte kan nyttiggjøre seg bistand fra Aetat. I de fleste tilfeller vil Aetat overta ansvaret for videre avklaring mot arbeid. Kun unntaksvis får søkerne omfattende parallell bistand fra begge etatene.

4 Resultater

Fem deltakere har gått til arbeid. De som er i tiltak befinner seg i AMO, APS og lønnstilskudd.

Vest-Agder

Kristiansand er tiltakskommune.

Kristiansand

1 Generelt

Tabell 20: Deltakere i tiltakssatsingen i Vest-Agder fordelt på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor-sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Kristiansand	7	57	132	196
Aetat Strømme			1	1
Aetat Vågsbygd			2	2
Sum:	7	57	135	199

Kilde: Arena-databasen.

Kristiansand fikk tildelt 56 tiltaksplasser ved oppstart av satsingen. Satsingen ble utvidet med ytterligere 28 tiltaksplasser ved inngangen til 2004. Kristiansand disponerer dermed totalt 84 tiltaksplasser til bruk i prosjektet.

Satsingen har i Kristiansand fått navnet Scala. Kristiansand kommune er for øvrig også deltaker i SATS i OSK, og var også deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet.

2 Organisering

- Faste fredagsmøter og løpende kontakt med kontaktpersoner.
- Det primære målet er at deltakerne ikke lenger skal ha sosialhjelp som sin hovedinntekt, og via arbeidsmarkedstiltak på sikt komme i jobb.
- Får av og til tips om praksisplasser fra Jobbservice og andre.
- Deltakere meldes inn i prosjektet via sosialkontorene/kvalifiseringskontoret/flyktningetjenesten. Dersom noen ønsker å være med i prosjektet, må de gå gjennom sitt sosialkontor.

3 Samarbeid

Scala i Kristiansand samarbeider med sosialkontorene, kvalifiseringskontoret og flyktningetjenesten i kommunen. Samarbeidet startet i juni 2003, og det har siden vært avviklet samarbeidsmøter en gang uken. Det rapporteres at man er godt i gang med prosjektet, og at alle parter er tilfredse med samarbeidet.

Det er ikke utarbeidet skriftlige samarbeidsavtaler, da dette foreløpig ikke vurderes som nødvendig. Så snart den nye kommuneorganiseringen er på plass vil det bli vurdert om en skriftlig avtale er hensiktsmessig. Det er utarbeidet en egen rutinehåndbok for håndtering av enkeltsaker i prosjektet:

- Aetat sender kopi av vedtak til kvalifiseringstjenesten en gang pr. uke.

- Deltakere som er på praksisplass/kurs skal automatisk ha PY dersom de fortsatt har behov for supplerende. Det leveres ikke fremmøtelister på PY, da evt. trekk for udokumentert fravær skjer med kr.180 u.19 år/245 o.19 år pr.dag fra Aetat. Aetat tar ansvar for å følge med på listene og gi beskjed ved ”for mye” fravær.
- Dersom en deltaker ikke møter til første samtale, innkaller Aetat (med kopi til kurator) til 2.samtale og informerer om at det vil kunne få konsekvenser for prioriteringen til SCALA samt for deres utbetaling av sosialhjelp dersom de ikke møter. Dersom de heller ikke møter til 2.samtale stoppes sosialhjelpen og sosialkontoret gjennomfører en samtale. Kommer det frem at det har vært en god grunn, avtales ny trekantsamtale. Dersom det ikke oppgis en god grunn, reduseres sosialhjelpen til nødhjelp i 2 mndr. Deltaker må i denne perioden selv ta initiativ til å komme inn i SCALA/tiltak for at sosialhjelpen skal settes i gang igjen.

4 Avklaring og oppfølging

Oppfølging av arbeidssøkere avtales i hvert enkelt tilfelle mellom saksbehandler sosial og saksbehandler Aetat. Erfaring tilsier at de fleste trenger oppfølging både fra Aetat og kommunen.

Man har møtt vansker med å få søkt inn folk på Brovalg på Varodd fordi plassene der er reservert for de som er på attføring. De har nå venteliste, og våre deltakere vil ikke bli prioritert. Det må presiseres at det kreves skikkelig oppfølging de nye APS-plassene ved Fretex.

Følgende rutiner er planlagt/utviklet:

- Flyktingetjenesten søker sine deltakere direkte inn i Scala. Flyktingetjenesten sender kopi av CV og handlingsplan når de søker personer inn og tar selv ansvar for oppfølging av sine deltakere (de som allerede er hos kvalifiseringstjenesten blir fortsatt fulgt opp derfra), men kan avtale at dette gjøres av Aetat i hvert enkelt tilfelle.
- Sosialkontoret søker deltakere inn i Scala via kvalifiseringstjenesten.
- Kvalifiseringstjenesten har ansvar for oppfølging av sine deltakere, men kan avtale at dette gjøres av Aetat i hvert enkelt tilfelle.
- Sosialkontorene, Flyktingetjenesten og Kvalifiseringskontoret deler ut informasjons-brev om arbeidspraksis og lønnstilskudd. Alle andre skjemaer sendes ut fra Aetat.
- Personer som allerede er i tiltak via kommunen søkes inn til Scala når tiltaksperioden er over, og de vurderes klare for et høyere nivå (for eksempel arbeidspraksis).
- Ingen får starte i tiltak før alle papirer er levert Aetat, og tiltaksgjennomføring er laget i Aetat sitt datasystem.

5 Resultater

Scala kan bruke alle Aetats tiltak og skulle i løpet av 2003 ha ute ca 700 månedeverk. Det rapporteres at tiltakene er kommet opp på et godt nivå. 6 personer har gått til jobb etter jobbklubb og arbeidspraksis.

For 2004 er tildelingen i antall tiltaksplasser den samme som i 2003. Det rapporteres at dette betyr at man må gå ned på antall plasser på tiltaksnivå pr. måned. Flyktingetjenesten skal ha ca 12 (22%) av plassene.

Rogaland

Satsinger i Haugesund og Stavanger. Fra 01.01.04 inngår også Karmøy i satsingen med 20 tiltaksplasser.

Tabell 21: Deltakere i tiltakssatsingen i Rogaland på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid Sosialhjelp	Sum
Aetat Haugesund	5	35	71	111
Aetat Sandnes			1	1
Aetat Stavanger	4	23	94	121
Sum:	9	58	166	233

Kilde: Arena-databasen.

Stavanger

1 Generelt

Stavanger fikk tildelt 76 tiltaksplasser ved oppstart av tiltakssatsingen. Stavanger kommune var deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet.

2 Organisering

I Stavanger har man valgt å ikke prosjektorganisere satsingen. Midlene har blitt brukt til å styrke Aetats vanlige stab. Det har vært arrangert felles samlinger for alle som jobber med satsingen, totalt 40-45 stk fra Aetat, trykdeetaten og bydelene i Stavanger kommune.

Aetat Stavanger har utvidet engasjementet sitt i arbeidstreningsprosjektet "LOS", som har vært drevet gjennom mange år sammen med Stavanger kommune, fra 10 til 15 plasser for målgruppen ungdom under 25 år. I tillegg er det opprettet 10 nye plasser for fremmedspråklige.

Utvidet engasjementet i de såkalte "NOAS" prosjektene i Stavanger, som gir bistand til å finne praksisplass og arbeidsplass med lønnstilskudd, utvidet.

Opprettet et avklaringskurs med mulighet for bistand til å finne praksis for de aller svakeste i målgruppen. Kursarrangør for dette er Allservice.

3 Samarbeid

Det ble den 04.07.2002 inngått en generell samarbeidsavtale/retningslinjer for samarbeid mellom Stavanger kommune og Aetat Stavanger. Avtalen er en videreføring og oppgradering av samarbeidsavtale fra 1996. Avtalen har bidratt til å klargjøre målgrupper og ansvarsforhold i forbindelse med sosialkontorenes og Aetats samarbeid rundt enkeltbrukere. Avtalen suppleres ved behov med konkrete samarbeidsrutiner.

Det er ikke inngått skriftlige samarbeidsavtaler mellom Aetat og kommunen i forhold til fattigdomssatsingen. Den generelle samarbeidsavtalen anses som tilstrekkelig for å regulere samarbeidet i forbindelse med tiltakssatsingen.

De fleste sosialkontorene har hatt samarbeidsmøter med det Aetat de hører til. Enkelte har også invitert trygdekontoret med på slike møter.

Det er ikke i særlig grad gjennomført trekantsamtaler mellom bruker, Aetat og sosialkontor i forbindelse med henvisning til Aetat.

Enkelte sosialkontor påpeker at de opplever det som vanskelig å komme i kontakt med aktuelle saksbehandlere i Aetat, og at det tar tid å få iverksatt tiltak i forhold til den enkelte bruker.

Fra Aetats side har man forventet større tilmelding av kandidater fra sosialkontorenes side. Dette er tatt opp med ledelsen i kommunen.

4 Avklaring og oppfølging

Ved Aetat Stavanger er det utarbeidet metodikk for oppfølging av langtidsledige som også inkluderer målgruppene i tiltaksplan mot fattigdom. Dette skal sikre at personene får et tilbud eller blir avklart ut av Aetats system. Aetat er i dialog med sosial- og trygdeetaten i Stavanger og ARK i denne forbindelse.

På samarbeidsmøtene mellom sosialkontor og Aetat blir videre oppfølging drøftet og det blir avtalt hvem som skal gjøre hva i forhold den enkelte bruker. Trekantsamtaler mellom bruker, sosialtjeneste og Aetat forekommer, men er ikke en vanlig form for oppfølging.

I tillegg til å melde opp saker til samarbeidsmøtene, henviser sosialtjenesten klienter til Aetat ved å sette vilkår for hjelpen. Et vanlig vilkår er at vedkommende skal være aktiv arbeidssøker før sosialhjelp utbetales. Det kan også settes som vilkår at vedkommende må følge opp avtaler med Aetat og andre samarbeidspartnere. Sosialhjelpen kan på visse vilkår reduseres i en periode dersom vilkåret ikke blir fulgt.

Sosialkontorene kan bl.a. bistå med råd og veiledning, kartleggings- og oppfølgingssamtaler, utarbeide sosialrapport, økonomisk stønad, henvisning til psykolog/lege/annen behandling, søke trygdeytelser, følge til/fra ulike møter/behandlingsopplegg/arbeidsplass, hjelp til å finne (annen) bolig, etablere og lede ansvarsgrupper, være pådrivere i forhold til bruker og samarbeidsinstanser.

Aetat bruker sine ordinære tiltak og følger opp disse kundene på samme måte som personer som er innvilget yrkesrettet attføring. Dvs. at de følges helt til de er i tiltak, underveis i tiltak og evt. til de er ute i jobb eller henvist til en annen instans.

5 Resultater

Man har ikke oversikt over hvor mange av deltakerne i Prosjekt Tiltaksplan som er i tiltak.

Kommunen må øke sin innsats ved å henvise flere kandidater. Aetat har apparatet klart til å ta imot disse.

Haugesund

1 Generelt

Haugesund fikk tildelt 33 tiltaksplasser ved oppstart i tiltakssatsingen.

2 Organisering

Prosjektet godt i gang. Det har vært en 3-trinns prosess som har bestått av ledersamtaler, ledere og saksbehandlere og til sist den produktive del som stort sett har vært de forskjellige etaters saksbehandlere imellom. Det er lagt vekt på spilleregler som prosjektet skal fungere etter og hvem som har ansvar for hva.

Personalmessig omfatter prosjektet to stillinger ved Aetat, faste kontaktpersoner ved sosialtjenesten og arbeidsledere ved Aktiv jobb-tiltakene.

Aetat Haugesund har to saksbehandlere som jobber med prosjektet. Arbeidsoppgavene mellom disse er delt slik at ungdom mellom 20 og 24 år, eneforsørgere samt sosialhjelpmottakere blir den enes ansvar og innvandrerguppen blir den andres ansvar.

Sosialtjenesten kunne i følge Aetat med fordel hatt flere saksbehandlere som hadde prioritert prosjektet. Aetat hevder at de tar 2/3 av arbeidet med prosjektet og tenker da spesielt på avklaring og oppfølging av den enkelte deltaker i prosjektet.

3 Samarbeid

Aetat har samarbeidsavtale med sosialtjenesten, men ingen skriftlig avtale for dette prosjektet. Møter med nye tilmeldinger og gjennomgang av tidligere tilmeldte hver 14.dag. Samarbeidet har fungert bra, men Aetat opplever at det er en byråkratisk brems fra sosialtjenestens side.

Man har også erfart at definisjonen av det å være reell arbeidssøker er forskjellig etatene imellom.

Gruppen innvandrere har et mindre omfang i prosjektet. Saksbehandler ved Aetat har møter med Flyktningsenheten hver 14. dag. Samarbeidet er godt, men det foreligger ingen skriftlig samarbeidsavtale. Flyktningsenheten klarer ikke å avgi mange nok kandidater som er reelle for tiltaket. De som er tilknyttet Flyktningsenheten er ikke nødvendigvis registrert som sosialhjelpmottakere.

Aetat Haugesund har hatt et godt samarbeid med kommunen og Flyktningsenheten før prosjektet startet. Det er for tidlig å gjøre noe for de som er i gang med AMO kurs (norskkurs kombinert med arbeidspraksis) til dette prosjektet. De som tidligere har fullført lignende AMO kurs har ofte uteblitt som arbeidssøkere. Ved kursslutt blir de informert om at de må møte på Aetat, men de møter ikke og sender heller ikke meldekort. Ved registrering ved Aetat senere, blir de fanget opp og avklart.

En del av gruppen fremmedspråklige som er registrert som arbeidssøkere har asylstatus. Dette er personer som har bodd i Norge i mange år og som ofte har hatt arbeid, men som må ha tolk med fordi de snakker og forstår norsk språk dårlig. Mange av disse har hatt tungt fysisk arbeid

som har gitt helseskader. Helseskadene blir dokumentert med legeerklæring. De blir registrert som arbeidssøkere og innvilges dagpenger.

En gruppe er statsløse. De blir værende i Norge fordi myndighetene ikke har noe sted å sende dem. Vilkåret er imidlertid at disse skal klare seg selv uten hjelp til livsopphold.

4 Avklaring og oppfølging

Kandidatutvelgelse:

- Lister med kandidater fra sosialtjenesten/flyktningeneenheten
- Aetats "egne" kandidater – kopi av utskrift til sosialkontor, søk i Arena
- Trekantsamtaler for kartlegging/avklaring – kandidatens ønsker er i fokus.
- Firkantsamtaler (m/arbeidsgiver), tilbud om tiltak/oppstart i tiltak. Evalueringsmøter underveis i forhold til videreføring.

Det er lagt opp til faste møter hver 14. dag for å få avklart nye kandidater, men Aetat har vært nødt til å finne mange av kandidatene selv fordi sosialtjenesten har hatt problemer med å finne nok. De av Aetats arbeidssøkere som kommer for å få kopi av meldeopplysningene for å få sosialhjelp blir presentert som aktuelle kandidater.

Alle som får tilbud kommer til "firkant-samtaler", dvs. møter der arbeidssøker, sosialtjenesten, arbeidsformann og Aetat snakker sammen om prosjektet. Tilbud blir eventuelt gitt og prosjektdeltaker vet ved oppstart noe om at det blir gitt et tilbud som krever samspill for å lykkes. Deltakeren vet også hvilke konsekvenser det blir dersom samarbeidet ikke fungerer etter avtalen. Dette er tidkrevende.

Deltakerne blir plassert ut i det ordinære arbeidsmarkedet. De med spesielt behov for oppfølging kommer i spesialprosjekt med egne arbeidsformenn. Det finnes per 2003 to spesialprosjekt med arbeidsformenn.

Målet med prosjektet er at den enkelte deltaker selv skal se sitt ståsted og med veiledning og støtte bygge seg opp for å bli klar for det åpne arbeidsmarkedet. Det er tett samarbeid mellom arbeidsformann og Aetat.

Innsatsen overfor gruppen fremmedspråklige må balanseres for å skille mellom de som kommer inn under kommunens ansvar (jf ny lovendring) og de som har krav på bistand fra Aetat. Prosjektet er utvidet noe i forhold til arbeidsoppgavene som er tillagt for stillingen, fordi man nå ser mulighet til å få avklart gruppen fremmedspråklige bedre.

5 Resultater

Man savner en bedre statistikkføring på området. Dette gjelder for alle som er delaktige i prosjektet. Vi får ikke uttelling på jobben som gjøres fordi bl.a. turn-over i løpet av måneden ikke blir talt.

Det er aktiviteter på fire steder i Haugesund i forbindelse med satsingen (Årabrot, Kvala, Gamle slakthuset, Ungdomsprosjektet). Ungdom 18-29 på ungdomshuset, "voksne" folk de andre stedene. Flere ute i praksis på ordinære arbeidsplasser samtidig med at de deltar i prosjektet.

Noen har kommet seg inn i ordinært arbeid, noen passer ikke inn.

Psykiske problem og rusproblem har blitt avdekket underveis i bruken av tiltakene som er opprettet.

I flere tilfeller har det vært vanskelig å avdekke hva hver enkelt deltager egentlig har av vansker, men dette har blitt klarere underveis.

Hordaland

Bergen er tiltakskommune.

Bergen

1 Generelt

Tabell 22: Deltakere i tiltakssatsingen i Hordaland på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Knarvik	7	45	52	104
Aetat intro, Bergen			5	5
Aetat Stord		1		1
Aetat Bergen	10	85	198	293
Aetat Nesttun	7	30	50	87
Aetat Loddefjord	1	10	21	32
Sum:	25	171	326	522

Kilde: Arena-databasen.

I Bergen har satsingen fått navnet ”STAS”-prosjektet. Aetat i Hordaland har fått tildelt 155 tiltaksplasser, samt personalressurser til å iverksette og følge opp tiltaksdeltakerne. Totalt 9 stillinger/7 årsverk tilsettes i første omgang tom 31.12.03. 10 sosialtjenester og 4 Aetat regioner er med.

Bergen kommune er deltaker i ”Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsretta tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp” (Tiltak.no). Bergen var også deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet. Årstad bydel deltar i SATS i OSK.

2 Organisering

Prosjektet i Bergen er organisert med en tverretattlig styringsgruppe bestående av personer fra sosialetat, trygdeetat og Aetat. Det har vært gjennomført regelmessige møter i denne gruppen.

Administrativt organiseres arbeidet i Bergen gjennom prosjektleder med faglig og operativt koordineringsansvar for 8 lokale prosjektmedarbeidere. Prosjektmedarbeiderne er administrativt tilknyttet ulike Aetat lokal, og vil være kontaktpersoner for sosialtjenestene i de ulike distriktene.

Ulike delprosjekter etableres/ videreføres lokalt i det enkelte sosialdistrikt (totalt 10 distrikt) med prosjektmedarbeiderne administrativt underlagt leder ved det enkelte Aetat. Aetat vil ha ansvar for gjennomføring av arbeidsmarkedstiltakene og for å styrke samarbeidet med kommunen. Det forutsettes et aktivt samarbeid mellom Aetat og den kommunale sosialtjenesten. For å bidra med god medvirkning fra de berørte parter opprettes det en styringsgruppe bestående av representanter fra Aetat, sosialtjeneste, trygdeetat samt bruker. Eventuelle andre aktuelle aktører kan inviteres inn i gruppen etter behov.

Styringsgruppen møtes minimum en gang pr. mnd. i oppstartfasen (ut 2003). Oppgaver for Styringsgruppen:

- sørge for nødvendig planlegging, iverksetting, oppfølging, informasjon og samordning i prosjektet
- ha et overordnet ansvar for prosjektet og skal bistå prosjektleder ved behov i faglige spørsmål
- være behjelpelig med å finne gode løsninger i saker der uklart regelverk og manglende rutiner hindrer god praksis, og bidra til at problemstillinger tas opp videre i de ulike etater
- bistå prosjektleder/delprosjektene i arbeidet med å utarbeide resultatmål og hensiktsmessige rapporteringskrav i den grad dette ikke blir gitt fra sentrale myndigheter
- jevnlig følge opp gjennomføringen av satsingen ved rapporter fra prosjektleder og delprosjektene
- rapporterer til Fylkesarbeidssjefen.

Det er gjennomført informasjonsmøter med nesten samtlige sosialtjenester der faste møtetidspunkt, kontaktpersoner etc. er avtalt. Foreløpig er det en del diskusjon knyttet til hensiktsmessige rutiner, felles målsettinger. I to distrikter vil Aetat og sosialtjenesten være samlokalisert, eventuelt at prosjektmedarbeider flytter inn i lokaler på sosialkontoret.

3 Samarbeid

Generelt godt samarbeidsklima, ingen rapporterer om problemer. Det er store forventninger fra sosialtjenesten i forhold til at Aetat har egne saksbehandlere som skal jobbe med dette.

Det er ikke utarbeidet egne samarbeidsavtaler mellom Aetat og kommunen. En bydel har integrert dette i den eksisterende samarbeidsavtalen. Rutiner for behandling av enkeltsaker er under utarbeiding av prosjektgruppen, bl.a. utarbeidet et henvisningsskjema fra sosialtjenesten til Aetat. Felles tiltaksplan/handlingsplan er tatt opp og vil arbeides nærmere med.

Det er utarbeidet rutiner for behandling av enkeltsaker på noen områder:

- Kartlegging: De 10 sosialtjenestene tilnærmer seg dette ulikt og har i varierende grad oversikt over målgrupper. Sosialtjenesten vurderer i første omgang hvem som er aktuell og innkaller til samtale med Aetat. Kartlegging videre skjer i fellesskap, eventuelt i samarbeid med tiltaksarrangør.
- Henvisning: Eget henvisningsskjema benyttes ved behov. Kun personer som har gitt sitt samtykke til å delta i prosjektet får ”tiltaksplan” i Arena.
- Samtale: Fellessamtale ved behov evt enkeltsamtaler.
- Tiltaksplan: Det lages en felles tiltaksplan/handlingsplan hvor type tiltak, muligheter, jobbønsker oppfølgingsbehov inngår. Egen mal er under utarbeidelse.
- Drift av tiltak: Rutiner for tilbakemeldinger til Aetat og sosialtjeneste om fremmøte, kursanvisning, oppfølging er under utvikling. Delt ansvar i forhold til oppfølging av tiltak, bl.a. så har Aetat Intro anvisning fra alle AMO-kurs, mens Aetat lokal har anvisningsansvar for de andre tiltakene.

I Arna oppleves samarbeidet som godt, men fortsatt er en i startfasen. Kontaktperson sosialkontor og prosjektmedarbeider har faste møter. Bruker momentliste og samtykkeerklæring.

I Fana har sosialtjenesten opprettet en egen prosjektstilling som fungerer som en koordinator i STAS samarbeidet. For Aetat har dette vært til stor hjelp. Koordinatorstillingen er en døråpner i prosjektet og er med på å befestе prosjektet på sosialkontoret.

I Sentrum har man en øremerket person fra Aetat som kommer på hvert kontor 1 - 2 dager pr. uke. I tillegg har man etablert faste møter med Aetats representanter der tiltaksarbeiderne og ledelsen ved kontoret møter.

Man har kommet fram til at det bør vurderes effektive økonomirutiner i etatene og mellom etatene (reisepenger, refusjonsordninger).

Rapportering fra hver sosialtjeneste/Aetat lokal kan bedres for eksempel i forhold til hvem som er aktuelle/uaktuelle for prosjektet, nye variabler, antall under kartlegging fra sosial før henvisning, antall som får veiledning fra Aetat, antall som kommer i jobb med og uten tilskudd.

Aetat Intro kjører egne kurs med oppfølging for fremmedspråklige og har egen prosjektmedarbeider. Resultattall telles på de enkelte Aetat lokal. Aetat Intro gjør også en betydelig innsats i forhold til økonomioppfølging samt tilrettelegging for å opprette nye tiltak

Organiseringen i den enkelte sosialtjeneste påvirker resultatet og sosialtjenesten etterlyser øremerkede ressurser til dette arbeidet.

Ved Fyllingsdalen sosialtjeneste er man godt fornøyd med å ha fått samarbeid med Aetat i STAS og man opplever nå å ha et reelt tilbud til brukerne.

Ved Laksevåg sosialtjeneste blir det poengtert at det er også en effekt av prosjektet at man får avklart enkelte som ikke er aktuell for STAS og som for eksempel skal jobbes med mot trykkesystemet, hvem som er i jobb uten å ha opplyst om det, hvem som ikke ønsker tiltak/arbeid m.m.

4 Avklaring og oppfølging

I i juli 2003 ble det igangsatt 2 avklaringskurs (a 12 deltakere). Disse kursene pågår i tre uker og deltakerne vil bli fulgt opp med tanke på videreføring av andre tiltak. Videre planlegges det å starte opp med flere avklaringskurs etter behov, samt jobbklubb og et langvarig avklaringskurs.

Aetat Intro har igangsatt to "Mot jobb-kurs" (avklaringskurs) for langtidsledige med innvandrerbakgrunn. Et tredje kurs er planlagt.

Alle henviste kalles inn til enten trekantsamtale eller samtale med Aetat. Vurderes mot aktuelle tiltak; amo, aps eller individuelle tiltak.

Foreløpig arbeidsfordeling er den tradisjonelle, med avklaring til henvising fra sosialkontoret, mens Aetat avklarer i forhold til tiltak. Det er behov for bedre kjennskap til hverandres muligheter og man må vurdere for eksempel fagdager (for prosjektgruppen), ta sosialkontor med i prosjektgruppen, ha lokale STAS-dager bydelsvis for tilsatte som jobber med dette i begge etatene.

Sosialetaten rapporterer at de har liten tid til oppfølging, og at de er usikre på hva som ligger i dette begrepet. Det kan også være vanskelig å identifisere hva som ligger i behovene til den enkelte med tanke på arbeid. Noen sosialtjenester mener at de fleste henviste personene vil ha behov for videre oppfølging, men andre mener også det motsatte.

Oppfølgingsbehovet fra de to etatene er avhengig av type tiltak (ordinære eller skjerma). Ved kjøp av kurs og andre tiltak bestilles oppfølging og anbefaling av videre tiltak. Utfordringen til Aetat her blir å følge opp underveis og etter tiltak, samt å gi god informasjon til sosialtjenesten.

Ved utplassering hos arbeidsgiver følger Aetat opp ved kontakt på arbeidsstedet, ved eventuelle behov kobles eksterne aktører inn – dette avklares underveis.

5 Resultater

Det rapporteres at man ikke er à jour med antall personer i tiltak, dette har både med at man ikke har hatt alle ansatte på plass før i august, men også at det tar tid å finne det rette tiltaket for mange. En del av de henviste har ikke møtt til samtale, og en del har ikke møtt til tiltak.

Man har brukt tid på rutineoppganger internt i Aetat, men regnet med å ha dette på plass utover i september. Generelt trengs det fokus på rutiner og gode overganger mellom tiltak og avklaring på hvem som skal gjøre hva i de ulike etatene i tiden fremover.

Sogn og Fjordane

Førde er tiltakskommune.

Førde

1 Generelt

Tabell 23: Deltakere i tiltakssatsingen i Sogn og Fjordane på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Førde	2	6	16	24

Kilde: Arena-databasen.

Førde fikk tildelt 7 tiltaksplasser ved oppstart av tiltakssatsingen, og fikk ytterligere 5 tildelt ved overgangen til 2004. Fattigdomssatsingen i Førde har blitt del av et allerede eksisterende arbeid i kommunen rettet mot sosialhjelpsmottakere:

Førde kommune har over mange år hatt utgifter til sosialhjelp som er høyere enn andre kommuner en kan sammenlike seg med. Det har ikke vært mulig å endre på dette ved å omorganisere sosialtjenesten med eksisterende ressurser. Kommunen har likevel god erfaring med å drive tiltaksretta arbeid. Tiltakstenesta ble oppretta i 1996 med ei stilling. Etter to års drift hadde 42 brukere ikke lenger bruk for økonomisk sosialhjelp.

Flere faktorer har vært utslagsgivende for at Førde kommune har høge utgifter til sosialhjelp. En faktor blir utpekt som mulig å gjøre noe med: ”Saksbehandlingskapasitet, organisering og midler til tiltaksretta arbeid i sosialektoren.”

Ut fra dette vedtok helse- og sosialutvalget i Førde kommune at det skulle settes i gang et prøveprosjekt fra januar 2002, med mål å redusere årlig utgift til sosialhjelp med fire millioner kroner innen tre år. Det ble vedtatt å opprette to stillinger innen tiltaksarbeid, en mottakskurator, en arbeidsleder ved tiltaksarbeidsplass og en merkantil leder med ansvar for gjeldsrådgiving og inndriving av sosiallån.

2 Organisering

Det ble i 2002 vedtatt å omorganisere sosialtjenesten. Tiltaksarbeidet med de nye stillingene er organisert som ei styrking av den allerede eksisterende Tiltakstenesta.

Det har vært et etablert samarbeid mellom Aetat Førde, trygdekontoret og Førde sosialkontor siden 1996, da Tiltakstenesta ble opprettet i samarbeid mellom de tre etatene. Fra 2002 har Tiltakstenesta vært et reint kommunalt prosjekt med fem ansatte som jobber med tiltaksarbeid.

Det ble tilsatt egen konsulent i prosjektet ved Aetat Førde 16.06.03.

3 Samarbeid

Det er 2 faste møter per uke, et for planlegging og et der arbeidssøkere blir vurdert. Det ligger en skriftlig avtale til grunn for samarbeidet.

Samarbeidsavtalen er den som er styrende for samarbeidet.

Samarbeid mellom etatene rapporteres å være bra, man er stort sett enig i mål og virkemidler, en har en god kulturforståelse for hverandres organisasjon, samt at det er gode relasjoner mellom ansatte i Aetat og Tiltakstenesta.

4 Avklaring og oppfølging

Ressursene som Aetat Førde er tilført gjennom "Tiltaksplan mot fattigdom" gjør at man får mer effektiv oppfølging av brukerne, og veien mellom kartlegging og tiltak i forhold til arbeidsmarkedet er vesentlig forkorta.

Samarbeidet starter med en trekantsamtale der arbeidssøker, Tiltakstenesta og Aetat deltar. Arbeidsdeling og ansvar blir fastlagt. Aetat skaffer som regel arbeidstreningsplass med tilhørende økonomi. Tiltakstenesta har ansvar for oppfølging utenfor jobbsituasjonen.

5 Resultater

Man vurderer resultatet så langt som svært tilfredsstillende.

Møre og Romsdal

Kristiansund er tiltakskommune. Fra 01.01.04 inngår også Ålesund i satsningen med 27 tiltaksplasser.

Kristiansund

1 Generelt

Tabell 24: Deltakere i tiltakssatsingen i Møre og Romsdal på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid Sosialhjelp	Sum
Aetat Kristiansund	3	4	20	27

Kilde: Arena-databasen.

Kristiansund fikk tildelt 15 tiltaksplasser for bruk i tiltakssatsingen. Kristiansund har blitt trukket fram i forbindelse med ”Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsretta tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp” (Tiltak.no).

2 Organisering

Etter noen startvansker i prosjektet har Aetat Kristiansund fra 01.09.03 øremerket en person i 60% stilling for å følge opp prosjektet.

Oppfølgingen av Prosjekt Tiltaksplan kan sees i sammenheng med det prosjektet Kristiansund kommune har vært inne i de siste 2 årene: tiltak.no. Tiltaksplasser som er tilført gjennom tiltakssatsingen er under opptrapping.

Tiltaksplasser som er tilført gjennom tiltakssatsingen er under opptrapping. Man har kommet i gang med en arbeidsgruppe i samarbeid med attføringsbedriften NorPro As.

Det tilsettes faglig leder og to arbeidsledere til intensiv oppfølging av satsingen fra september/oktober.

3 Samarbeid

Det rapporteres at samarbeidet er godt i gang. Samarbeidet har vært basert på at hver etat har hatt definerte medarbeidere som har fått definerte oppgaver. Det er inngått overordnet samarbeidsavtale på ledernivå og mer detaljert samarbeidsavtale vedrørende oppfølging av langtids sosialhjelpsmottakere som kan nyttiggjøre seg Aetats tiltak/tjenester. I arbeidet med etablering av eget tiltak for målgruppen (15 plasser) arbeides det med rutiner for inntak, oppfølging, forsterkingstiltak m.v.

Samarbeidsavtalen beskriver relativt detaljert praktisk framgangsmåte og arbeidsfordeling mellom sosialtjenesten og Aetat.:

- Sosialkontoret er ansvarlig for at den aktuelle personen melder seg som arbeidssøker hos Aetat og blir registrert som arbeidssøker.

- Sosialkontoret kontakter Aetat og får timeavtale.
- Sosialkontoret oversender en kort rapport til Aetat med bakgrunnsopplysninger om arbeidssøkeren i god tid før timeavtalen.
- Sosialkontoret sørger for at arbeidssøkeren møter til timeavtalen ved Aetat.
- Det gjennomføres møte ved Aetat mellom arbeidssøker, saksbehandler fra sosialkontoret og saksbehandler for yrkeshemmede arbeidssøkere fra Aetat. I møtet utarbeides en handlingsplan for hvilke tiltak som er nødvendige og hensiktsmessige for at arbeidssøkeren skal bli i stand til å skaffe seg høvelig arbeid.
- Type tiltak avgjør hvilken saksbehandler ved Aetat som har den videre saksbehandling.
 - Nor Pro, APS og Arbeid med bistand > saksbehandler yrkeshemmede arbeidssøkere etter datoprinsippet.
 - Arbeidspraksis ordinær virksomhet > saksbehandler ordinære arbeidssøkere etter datoprinsippet.
- Sosialkontoret og Aetat har generelt et felles oppfølgingsansvar i forhold til tiltaksdeltaker og tiltaksarrangør. Sosialkontoret har allikevel et meransvar i oppfølgingsarbeidet med den enkelte og informerer aktuell saksbehandler ved Aetat om sitt arbeid etter behov.

4 Avklaring og oppfølging

I Kristiansund har sosialtjeneste og Aetat gjennomført samtykkegodkjente dugnader der en har blitt enig om arbeidsdeling. Få henvisninger til Aetat skjer ”etter samtale mellom bruker, sosialtjeneste og Aetat”. Langtids sosialhjelpsmottakere henvises i prinsippet ikke til Aetat uten at dette er avklart på forhånd. En rekke personer i målgruppene henvises ikke til Aetat fordi fokus i saken ofte er av helsemessige, psykiske, rusrelaterte eller andre forhold som en på forhånd er enige må avklares før personen er aktuell for arbeidsretta tiltak. Personer i målgruppe 2 drøftes ofte tett med lokalt trygdekontor som har hatt ansvar for personene før vedkommende gikk over på sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Utgangspunktet for oppfølging er arbeidsformen for APS/AB. Det vurderes hvordan man praktisk kan gjennomføre tettere oppfølging der det er behov.

Deltakere følges opp av en person fra sosialkontoret/leder for oppfølgingen i tillegg til to arbeidsledere og en representant fra Aetat lokal i 60% stilling fra 01.09. Ved opptak av nye personer starter man med en kartleggingsfase der PP-tjenesten eller ARK benyttes. Ofte er det fra starten behov for veiledning i forhold til at personen skal fungere på helt grunnleggende områder (som personlig hygiene).

Sosialkontorets oppgaver:

- Kartlegging/intervju med den enkelte
- Avklaringssamtaler
- Sørge for at den enkelte registrerer seg som arbeidssøker på Aetat
- Skrivning av rapport til Aetat
- Deltakelse i felles samtale med klient på Aetat i forhold til utarbeidelse av handlingsplan
- Opstartsamtaler ved tiltaksplass
- Jevnlige oppfølgings/evalueringssamtaler på tiltaksplass
- Avklaringssamtaler/hjemmebesøk dersom ikke oppmøte i tiltak
- Oppfølging mht vekking/henting ved behov.
- Bistå som koordinator i forhold til øvrige hjelpeapparat
- Følging til lege ved behov

- Deltakelse i ansvarsgrupper der dette er aktuelt
- Bistå saksbehandler økonomi på sosialkontoret i eventuell brudd/stoppesituasjoner

Aetats oppgaver:

- Deltakelse i felles samtale med klient og sosialkontor i forhold til utarbeidelse av handlingsplan
- Skaffe tilveie midler til arbeidsmarkedstiltak for den enkelte
- Innsøking til arbeidsmarkedstiltak og eventuell ARK – utredning
- Deltakelse i evalueringssamtaler ved behov

5 Resultater

Arbeidet kom seint i gang, men Aetat Kristiansund merker alt interesse fra nabokommuner som ønsker tilsvarende satsing i sitt distrikt.

Sør-Trøndelag

Trondheim er tiltakskommune. Fra 01.01.04 inngår også kommunene Orkdal, Agdenes, Meldal og Skaun som felles satsning i prosjektet med 11 tiltaksplasser.

Trondheim

1 Generelt

Tabell 25: Deltakere i tiltakssatsingen i Sør-Trøndelag på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor-sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Fosen		1	2	3
Aetat Trondheim Sentrum	3	51	81	135
Aetat Frøya		0		0
Aetat Trondheim Øst	1	4	20	25
Aetat Trondheim Syd	1	20	16	37
Sum:	5	76	119	200

Kilde: Arena-databasen.

Trondheim fikk tildelt 120 tiltaksplasser for arbeidet med tiltakssatsingen. Saupstad bydel i Trondheim kommune er fra før deltaker i SATS i OSK. Trondheim var også deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet.

VI-prosjektet: En samlokalisering/sammenslåing av Aetat, sosialtjenesten og trygdeetaten.

2 Organisering

Trondheim kommune er samarbeidskommune med Aetat når det gjelder fattigdomsatsningen i Sør-Trøndelag. Følgende sosialkontor er omfattet av satsningen Trondheim: Byåsen, Heimdal, Nardo, Saupstad, Sentrum og Strinda. Kommunens bydeler er under omorganisering, slik at dette vil endre seg.

Aetat Trondheim Hovedkontor for Sør-Trøndelag har sammen med Trondheim kommune valgt å satse på tre ulike "tiltak":

- Stavne gård, i arbeid mot langtidsmottakere av sosialhjelp i Sentrum bydel.
- Aetat Intro i samarbeid med aktuelle enheter i kommunen som har ansvar for arbeid med innvandrere og flyktninger
- Saupstad bydel gjennom Vi-prosjektet

De administrative ressursene er fordelt slik:

- 1 stilling til arbeid mot Stavne gård
- 1 stilling til Aetat Intro
- 3 stillinger til Saupstad, VI-prosjektet

Konsulent ved Aetat Hovedkontor for Sør-Trøndelag er på plass, og det har vært avholdt møter med Nardo og Byåsen sosialtjeneste, samt involverte parter i forhold til Lademoen servicesentral.

Det ble foretatt en grovfordeling av tiltaksmidlene mot de ulike tiltakene. Omfanget av de ulike tiltak innenfor vil bli bestemt av behovet til den enkelte bruker i målgruppa. De mest aktuelle tiltakene ser ut til å være lønnstilskudd, arbeidspraksis (også i skjermet virksomhet), Arbeid med bistand og AMO.

Aetat Intro har organisert arbeid i et team og har fått tildelt en ekstra stillingsressurs til dette. De har allerede hatt flere samarbeidsmøter med sosialtjenesten og aktuelle kandidater i målgruppa er i ferd med å velges ut.

Når det gjelder stillingen til arbeid opp imot Stavne Gård (en arbeidsmarkedsbedrift med Trondheim kommune på eiersiden) skal denne være plassert på Aetat Lokal i Hovedkontoret. En øremerket stilling til arbeidet mot målgruppa er utlyst internt.

Ved VI-prosjektet er en av de 3 stillingen på plass, de to andre er under utlysning. Prosjektet har imidlertid store deler av målgruppa i fattigdomsatsningen som målgruppe for prosjektet. Ulike tiltak er allerede igangsatt opp imot ulike målgrupper i fattigdomsatsningen av eksisterende medarbeidere i prosjektet.

3 Samarbeid

Aetat Trondheim:

- Godt i gang med utarbeidelse av samarbeidsrutiner, planlagt samarbeidsmøter med Nardo og Byåsen sosialtjeneste hver 14.dag, diskutere enkeltsaker og avgjøre videre tiltaksbehov.
- Ikke laget noen samarbeidsavtaler utover de eksisterende, vil i første omgang sørge for å få ordnet gode rutiner.
- Foreløpig har det kun vært et samarbeidsmøte med de respektive sosialkontorene.
- Kan bli problematisk å finne nok personer i målgruppen til alle tilgjengelige tiltak, da sosialtjenesten også har sine tiltaksbaser med oppfølging og tilbud til aktuelle personer i målgruppen.
- Deler av sosialtjenesten har hatt en oppfatning om at tiltak under fattigdomsatsningen skal være et lavterskeltilbud også sett i forhold til deres egne målgrupper. Dette gir en feilaktig rollefordeling mellom Aetat og sosialtjenesten, og det jobbes med å få en felles forståelse av dette.
- Det har vært et samarbeidsmøte med Stavne Gård angående den nye kartleggingsavdelingen (10 APS-plasser) og hvilket innhold denne bør ha. Sosialtjenesten vil bli løpende orientert i forhold til dette, og gjennom samarbeidsmøtene vil det bli vurdert deltagere til kurset.

Aetat Intro:

- Samarbeidet med sosialtjenesten har fungert godt, gjennomført møter med representanter for Rådmannen og sosiallederne for gjennomgang av opplegg.

VI-prosjektet:

- Samarbeid mellom Aetat og sosialtjenesten er etablert. Samlokalisering gjør at det er enkelt å ta kontakt ved behov, likevel er det behov for mer formalisert samarbeid, for eksempel med en fast kontaktperson også fra sosialetaten.
- Håper å ha ansatt personer i to stillinger knyttet til fattigdomssatsingen innen kort tid..
- Sosialtjenesten har identifisert personer i målgruppe 1, 2 og 3, disse vil bli kalt inn i løpet av september, og aktuelle tiltak vil bli vurdert. Vurdering av tiltak vil skje i samarbeid mellom søker, Aetat og sosialtjenesten.

Nardo sosialtjeneste:

- Faste ledermøter.
- En opptelling/kartlegging av langtidsmottakende klienter med innvandrerbakgrunn og Aetat Intro har gjennomført en innkallingsrunde av disse.
- Uformelt samarbeid i enkeltsaker.
- Formalisert samarbeid fra september, en ansatt fra Aetat har satt av tid til møte to ganger pr. mnd, dette er fast kontaktperson ved Aetat.

Sentrum sosialtjeneste:

- Har fra 2 september en mer fastlagt plan for videre samarbeid med Aetat Intro.
- Mye internt samarbeid med egen forvaltning i forhold til vilkårssetting, økonomiske vedtak osv. En del personer er ikke aktuelle kandidater grunnet deres helsesituasjon, kanskje mer egnet for vurdering mot trygdekontor.
- Jevnlige møter med Stavne Gård.
- Funnet konkrete dager for samarbeidsmøter framover samt dannet et inntaksteam bestående av Aetat, Stavne gård, Byåsen sosialtjeneste og Sentrum sosialtjeneste.

4 Avklaring og oppfølging

Aetat Trondheim: Personer i målgruppen for fattigdomsprosjektet vil bli fanget opp både gjennom sosialtjenesten og også gjennom registrering/avklaring ved Aetat lokal.

I samarbeidsmøte med sosialtjenesten (Nardo og Byåsen) hver 14. dag vil det bli diskutert enkeltsaker og det vil også bli holdt trekantsamtaler der arbeidssøker/bruker er til stede.

Det vil bli lagt vekt på å fylle tiltaksplassene som er opprettet i forbindelse med fattigdomssatsingen, men dette må ses i sammenheng med hele tiltaksspekteret og også avklaring mot eventuelt andre løsninger. Fokus vil ligge på riktig person til rett tiltak.

Ansvar for videre oppfølging vil avhenge av hvilket tiltak som blir aktuelt.

Aetat Intro: Følger selv opp de personene som tas inn i tiltak. I noen tilfeller vil det være nødvendig at sosialtjenesten følger særskilt opp personer som kan droppe ut av tiltak.

Sosialtjenesten vil kontakte og følge opp de som ikke har møtt til avklaring hos Aetat Intro.

VI-prosjektet: Oppfølging av målgruppe 3 skjer i VI-prosjektet, både av Aetat og sosialtjenesten, samt trygdekontoret. Målet er å fange opp de som faller utenfor skole og arbeidsliv så tidlig som mulig. Det betyr at en del av kandidatene ikke har hatt sosialstønning tidligere, men har tatt kontakt med sosialtjenesten for bistand av ulik karakter. Riktig å gå inn med tiltak på et tidlig stadium for å hindre nyrekruttering av sosialklienter, og de som trenger bistand utover vanlig jobbsøk, kategoriseres under tiltaksplan mot fattigdom. Når det gjelder målgruppe 1 og 2 vil de som er identifisert til nå kalles inn i løpet av september. Oppfølging i tiltaksperioden vil hovedsakelig bli foretatt av prosjektansatte fra Aetat, men med bistand fra

sosialtjenesten der det er nødvendig og/eller naturlig, for eksempel der tiltaksavdelingen ved sosialtjenesten har kontakt med kandidaten fra før.

Nardo sosialtjeneste: Behov for mye oppfølging fra sosialtjenestens tiltaksavdeling for alle klienter for kortere eller lengre perioder. Håper og tror at Aetat etter hvert vil komme mer på banen. Omfattende oppfølgingsarbeid er nødvendig for en god del av klientene over en lengre periode om man skal få til god match med arbeidslivet og for å kunne støtte klienten til å få mobilisert egne ressurser til å takle ulike problemer underveis. Systematisk oppfølgingsarbeid er tidkrevende, men svært nødvendig for gode resultater. Det er her skoen trykker for tiltaksarbeidet på sosialtjenesten.

5 Resultater

Aetat Trondheim jobber med å etterregistrere personer som inngår i prosjektet, og forventer dobling av antall deltakere. Tiltaksplassene (APS/AB) ved Lademoen Servicesentral er dekket, og det vil bli laget ventelister. 10 APS-plasser Stavne Gård startet 250903.

Aetat Intro har vært i kontakt med 42 personer med innvandrerbakgrunn som er blitt invitert til avklaring. En person gikk etter kort tid i tiltak over i ordinært arbeid.

VI-prosjektet følger opp 19 personer på Prosjekt Tiltaksplan. Ikke kommet skikkelig i gang med satsingen

Opprettet inntaksteam bestående av representant fra Stavne Gård, Sentrum sosialtjeneste og Aetat. Det vil bli holdt inntaksmøte en gang pr. mnd.

Nord-Trøndelag

Verdal, Levanger og Steinkjer (samlet satsing)

1 Generelt

Tabell 26: Deltakere i tiltakssatsingen i Nord-Trøndelag på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Steinkjer	1	17	24	42
Aetat Levanger	4	37	53	94
Aetat Verdal			1	1
Sum:	5	54	78	137

Kilde: Arena-databasen.

Kommunene Verdal, Levanger og Steinkjer inngår i felles satsing og fikk tildelt 30 tiltaksplasser fra oppstart i tiltakssatsingen. Fra januar 2004 ble ytterligere 11 tiltaksplasser tildelt satsingsenheten slik at disse kommunene nå disponerer 40 tiltaksplasser. Satsingen har fått navnet "Ut i arbeid" i Steinkjer, "Aktivitet og arbeid" i Levanger. Verdal Kommune deltar også i SATS i OSK.

2 Organisering og samarbeid

I Aetat Levanger og Levanger kommune ("Aktivitet og arbeid") jobber det to personer, i til sammen 160% stilling.

Ved Aetat Steinkjer og Steinkjer kommune ("Ut i Arbeid") jobbet i starten 4 personer sammen i til sammen 180% stilling. I løpet av august endret ressursituasjon i prosjektet på Steinkjer seg grunnet sykemelding (1 pers) og ved at 1 person gikk over i annen stilling.

Prosjektene "Ut i Arbeid" og "Aktivitet og arbeid" har et tett samarbeid mellom etatene, man jobber ved samme kontor 1-2 dager i uken.

Ved å bedre integrere de øvrige saksbehandlere i samarbeidet vil man varig kunne jobbe på tvers av etatene og få en felles forståelse av brukernes behov og situasjon.

Det er etablert et samarbeidsforum der ledelsen og saksbehandlere i deltakerkommunene i Nord-Trøndelag deltar.

Aetat og sosialkontoret lager ny samarbeidsavtale på saksbehandlernivå i forhold til tiltakssatsingen. På ledernivå foreligger samarbeidsavtale mellom Aetat Levanger og Levanger kommune.

"Ut i arbeid" i Steinkjer har fellesmøter med gjennomgang av prioriterte deltakere, rolleavklaring, ulike arbeidsmarkedstiltak og arbeidsgivers rolle. Gjennom møtene har man fått avklart samarbeidsrutiner og eventuelle uklarheter. Prosjektet har samlokalisering 2-3 dager i uka. Deltakerne har fått en fast kontaktperson å forholde seg til.

3 Avklaring og oppfølging

Når personer blir henvist til prosjektet gjennomføres 1-2 trekantsamtaler. Etter dette blir det avgjort om man kommer inn i prosjektet eller om det er andre ting som må ordnes før inntak. Etatene har laget et intervju skjema som gjennomgås og individuell handlingsplan utarbeides. Deretter får personen en kontaktperson som følger vedkommende opp. Kontaktpersonen sitter som et mellomledd mellom alle offentlige kontorer, og er vedkommendes kontakt i forhold til arbeidsmarkedstiltak, arbeidsgivere osv. Etter hvert som prosessen går frem, er det kontakt ca. hver 14 dag mellom personen og kontaktperson. Kontakten vil variere ut fra hver persons behov, noen kan ha oppfølging ukentlig, andre månedlig. Hvem som velges som kontaktperson avgjøres i forhold til arbeidsmengde til den enkelte saksbehandler og i forhold til personens behov. Under gjennomføring av tiltak har personen tett oppfølging før oppstart, under tiltak og ved eventuell avslutning av tiltak.

Målet er at alle deltakerne skal ha en forsamtale med sin faste saksbehandler på sosialkontoret før deltakeren blir henvist til tiltakssatsinga. Etatene utveksler informasjon om deltakeren i forkant. Deretter blir deltaker innkalt til første samtale i ”Ut i arbeid” der det foretas et intervju av deltaker. Såfremt det er mulig deltar begge etater i både første og andresamtale. Deretter vurderes behovet for at begge etater skal delta sammen.

I Steinkjer arbeider man med å forbedre deltakernes økonomi og ønsker å heve dagssatsen (fra kr 245 til kr 380 når deltakeren er uten tiltak og kr 430 når deltakeren er i tiltak). I tillegg beregnes barnetillegg, tilsynstillegg og reisetilskudd. Beløpet utbetales i sin helhet fra sosialkontoret. Aetat refunderer sin del av beløpet som er kr 245 per dag + eventuelle tillegg. Målet er at modellen skal være på plass i september/oktober. Etatene er enige om at dagens ordning krever for mye ressurser hos alle parter. Individstønad utbetales til deltakeren fra Aetat og supplerende sosialhjelp beregnes etter kommunens normer og utbetales fra sosialkontoret. Ut fra dagens ordning gir det ingen økonomisk fordel å være deltaker i tiltakssatsinga ”Ut i arbeid”.

Prosjektet ”Aktivitet og arbeid” i Levanger har beskrevet følgende aktiviteter som deler av sin satsning:

- Utvikling av kartleggingsverktøy
- Grønn omsorg
- Arbeid med bistand – Innherred produkter (Aktivitet og arbeid har kjøpt en tilrettelegger som skal arbeide i forhold til prosjektet)
- APS Innherred produkter
- Ordinær arbeidspraksis
- Utvikling av økonomisystem mm

4 Resultater

Det rapporteres at prosjektene ”Ut i Arbeid” og ”Aktivitet og arbeid” har ført til et tett samarbeid mellom etatene, der man jobber ved samme kontor 1-2 dager i uken.

Ved å bedre integrere de øvrige saksbehandlerne i samarbeidet vil man varig kunne jobbe på tvers av etatene og få en felles forståelse av brukernes behov og situasjon.

Nordland

Bodø og Fauske inngår som samlet satsning. Mo i Rana er egen satsning. Fra 01.01.04 inngår også Narvik i satsningen med 10 tiltaksplasser.

Bodø og Fauske (samlet satsing)

1 Generelt

Tabell 27: Deltakere i tiltakssatsingen i Nordland på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	Langtid 20-24 år sosialhjelp	Sum
Aetat Bodø		10 18	28
Aetat Fauske	1	13 24	38
Aetat Rana	1	21 23	45
Aetat Sandnessjøen		1	1
Sum:	2	44 66	112

Kilde: Arena-databasen.

Bodø og Fauske fikk tildelt 39 tiltaksplasser til bruk i satsingen.

Fauske kommune hadde to prosjekter som jobbet med tiltak da kommunen ble tatt med i fattigdomssatsingen, det ene i forhold til ungdom og det andre i forhold til langtidsmottakere av sosialhjelp. Prosjektene ble finansiert gjennom å bruke livsoppholdsmidler til å lønne tiltakskuratorer. Prosjektene viste gode resultater og det var derfor naturlig å bygge videre på arbeidet og arbeidsmetodene som allerede var på plass.

Tiltaksprosjektene på Fauske bygger på OOT (oppgave orientert tilnærming) som arbeidsmetode.

2 Organisering og samarbeid

En har etablert et felleskontor hos Aetat lokal der det er kontorplass til prosjektleder Aetat samt en representant for sosialtjenesten. Representanten for sosialtjenesten er til stede etter behov. På kontoret har en etablert kontakt til både Aetats datasystem og til sosialtjenestens system. En har ikke gitt hverandre gjensidig tilgang til hverandres system, men har mulighet til å gjøre oppslag i begge system ved behov.

I Fauske ble prosjektleder ansatt sommeren 2003. Det er avholdt flere møter med sosialetaten og prosessene med å velge ut deltakere i prosjektet er i godt gjenge. Prosjektet er gitt navnet "Jobbverkstedet" for å virke normaliserende. Svært gode erfaringer med motivasjonskurs.

I Bodø ble prosjektleder ansatt 20.05.03.

Det rapporteres at samarbeidet har fungert bra, med ryddige rutiner for samhandling på dette feltet. I Bodø og på Fauske er det inngått formelle samarbeidsavtaler.

Samarbeid med Fysak har gitt tilbud om fysisk aktivitet for deltakerne i prosjektene. Dette har gitt gode resultater for mange. Man har i stor grad brukt aktiviteter som er åpne for andre, og også lagt vekt på friluftsliv og naturopplevelser. Mange av deltakerne er i dårlig fysisk form og mange ville ikke klart å komme seg inn i arbeidslivet uten trening.

Samarbeidet med Aetat og lokal arbeidsmarkedsbedrift er tett.

3 Avklaring og oppfølging

12 ukers avklaringskurs ved Bodø Industri.

I Fauske startet 12 personer på personlighetsutviklingskurs 15.09 med halvparten teori og andre halvparten utplassering i bedrift.

Arbeidssøkerne innkalt til felles samtaler og felles informasjon fra Aetat og sosialtjenesten.

Deltakere i Bodø innkalt til felles samtale, felles informasjon. Får vedtak fra sosialkontoret med vilkår om oppmøte, samt å følge opp de avtaler som gjøres i samtalen. Økonomisk sosialhjelp gis ukentlig der dette er formålstjenlig for bedre oppfølging. Dette må ses i sammenheng med mulige sanksjoner knyttet til vilkår.

Aetat tilrettelegger for at tiltaksdeltakelse skal være mulig, samt gir informasjon om hvilke muligheter som er tilstede. Aetat lokal søker den enkelte inn på aktuelle tiltak fortløpende.

4 Resultater

Det rapporteres at samarbeidet fungerer bra, med ryddige rutiner for samhandling. Samarbeidet mellom etatene og tiltak er tett og arbeidet kan koordineres på en helt annen måte enn tidligere.

Mo i Rana

1 Generelt

Tabell 28: Deltakere i tiltakssatsingen i Nordland på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	20-24 år	Langtid sosialhjelp	Sum
Aetat Bodø		10	18	28
Aetat Fauske	1	13	24	38
Aetat Rana	1	21	23	45
Aetat Sandnessjøen			1	1
Sum:	2	44	66	112

Kilde: Arena-databasen.

Mo i Rana fikk tildelt 19 tiltaksplasser til bruk i satsningen.

2 Organisering og samarbeid

De som arbeider med tiltaket har daglig kontakt via telefon, møter og trekantsamtaler.

Det er ikke inngått skriftlig samarbeidsavtale mellom Aetat og kommunen i forhold til tiltakssatsingen, men våren 2001 ble det skrevet en samarbeidsavtale mellom Aetat, Rana sosialkontor og Rana Trygdekontor. Formålet var å samordne etatenes ressurser spesielt i forhold til klienter med gråsoneproblematikk for å unngå at de blir kasterbatter i systemet.

3 Avklaring og oppfølging

Sosialkontoret innkaller til trekantsamtale mellom Aetat, sosialtjenesten og klienten. Denne samtalen fungerer som en avklaring og et grunnlag for videre behandling og oppfølging.

Det rapporteres at man har sett at mange har behov for nærmere avklaring, motivasjon og planlegging av egen fremtid i forhold til yrkeslivet. Derfor har man satt i gang et 13-ukers kurs: "Avklaring med arbeidslivskunnskap og arbeidspraksis", som er en kombinasjon av en gruppeprosess og individuelt tilpasset opplæring med tema som selvinnsikt, personlige egenskaper, målsetting, motivasjon, arbeidslivs- og arbeidsmarkedskunnskap, personlig økonomi, elementær opplæring i bruk av EDB, utarbeiding av egen handlingsplan.

Arbeidssøkerne er innkalt til felles samtaler og felles informasjon fra Aetat og kommunal sosialtjeneste.

Deltakere har vært inne til flere samtaler og man har brukt tid på motivering og veiledning i forhold til det å søke jobb. Det er gjort avtaler om at de skal søke jobb på aktuelle, ofte konkrete plasser, til en avtalt dato for oppfølging. Etter hvert har man brukt mindre tid på oppfølging i forhold til direkte jobbsøking og i stedet jobbet med å få folk inn i tiltak.

Om deltakerne har man erfart flere tilfeller hvor retten til videregående opplæring er opphørt og de sitter tilbake med ikke fullførte grunnkurs eller manglende eksamener i VK1 og VK2. De har også liten praksiserfaring, slik at de stiller svakt på arbeidsmarkedet. Flere virker å ha behov for en "myk overgang" fra en passiv tilværelse til et yrkesliv. De har behov for

utdanning, sosial trening/kompetanse, praksiserfaring før de er ”klar” for jobb. De har manglende motivasjon for endring, lav selvtillit og preges ofte av negative erfaringer fra tidligere.

4 Resultater

Det rapporteres at samarbeidet mellom sosialtjenesten og Aetat har fungert bra.

Troms

Harstad kommune deltar i satsingen. Fra 01.01.04 inngår også Tromsø i satsningen med 20 tiltaksplasser.

Harstad

1 Generelt

Tabell 29: Deltakere i tiltakssatsingen i Troms på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	Langtid 20-24 år sosialhjelp	Sum
Aetat Sjøvegan		1 1	2
Aetat Harstad	3	7 18	28
Aetat Tromsø		1 2	3
Sum:	3	9 21	33

Kilde: Arena-databasen.

Harstad fikk tildelt 11 tiltaksplasser til bruk i satsningen.

Harstad kommune er med i ”Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsretta tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp” (Tiltak.no). I forbindelse med den satsingen har blant annet følgende aktiviteter vært gjennomført:

- AMO-kurs for langtidsbrukere av sosialhjelp ved arbeidsmarkedsbedriften INKO.
- Samlokalisering av sysselsettingstilbudet.
- Eget jenteprosjekt.

Harstad var også deltaker i prosjekt vedrørende samordning av velferdsforvaltningen på 1990-tallet.

2 Organisering og samarbeid

Det overordnede samarbeidet med kommunen står litt i stampe, og den endelige organiseringen internt i kommunen er ikke avklart. Aetat Harstad har tatt et initiativ ovenfor kommunen for å få fortgang i arbeidet med en gjennomgang av samarbeidsavtalen og ei avklaring av hvor prosjektansvaret skal plasseres. Det rapporteres at tilsetting av prosjektleder er ønsket av både sosialsjef og DA-sjef.

Prosjektansvarlig i Harstad kommune sluttet i jobben i juni 2003, og det er ikke ansatt noen ny person i stillingen. Det rapporteres at samarbeidet lider under dette. Det er nå opp til hver enkelt kurator å oversende personer til Aetat for avklaring. Det ble i 2001 inngått samarbeidsavtale med Harstad kommune. Denne ble gjennomgått i møte 18.06.03 og konklusjonen var at avtalen som sådan er grei, men den må suppleres noe med hensyn til fattigdomssatsingen. Det samme gjelder rutiner for behandling av enkeltsaker.

Det er rapportert at disse tingene ikke er blitt gjort grunnet fravær i ledelsen ved sosialkontoret.

3 Avklaring og oppfølging

Etter at prosjektansvarlig i Harstad kommune sluttet har ingen av sosialhjelpsmottakerne blitt bedt om å ta kontakt med Aetat for å starte på kurs for avklaring og jobbsøking.

4 Resultater

En har hatt startvansker i arbeidet med satsningen. Rekrutteringen til Aetats tiltak ser ut til å ha blitt skadelidende på grunn av manglende fokus på satsingen og på koordinering.

Finnmark

Alta, Kautokeino og Karasjok (samlet satsing)

1 Generelt

Tabell 30: Deltakere i tiltakssatsingen i Finnmark på Aetat lokal pr desember 2003

Registrerende Aetat lokal	Enefor -sørger	Langtid 20-24 år sosialhjelp	Sum	
2025 Aetat Lakselv		1	1	
2035 Aetat Alta	1	16	33	50
Sum:	1	16	34	51

Kilde: Arena-databasen.

I Finnmark er kommunene Alta, Kautokeino og Karasjok samlet satsning. Disse fikk tildelt 15 tiltaksplasser i forbindelse med satsningen. Kautokeino kommune er også deltaker i "Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsretta tiltak for langtidsmottarere av sosialhjelp" (Tiltak.no). Den satsningen har fått navnet "Arbeidslyst".

2 Organisering og samarbeid

Aetat Alta har et koordinerende og operativt ansvar for satsingen for fellessatsingen i Finnmark.

Det har vært informasjonsmøter med Alta og Kautokeino kommune, og tilsvarende er planlagt for Karasjok kommune. Møtene har vært viktige for å avklare den konkrete innretning, bygging av nettverk og avklaring av samhandling.

Det rapporteres at det største behovet i forhold til den definerte målgruppe er i Alta kommune. Innsatsen i Kautokeino kommune må ses i sammenheng med prosjekt "arbeidslyst".

Alta kommune kjøper tjenester hos Alta Produkter AS. Bedriften møter for Alta kommune i trekantsamtaler med aktuelle kandidater. Samarbeidet rapporteres å fungere bra.

Samarbeidet med sosialtjenesten i Alta har gått litt tregt, og det rapporteres at det har tatt litt tid for saksbehandlerne i sosialtjenesten å bli kjent med innholdet i prosjektet.

Det er ikke inngått skriftlige samarbeidsavtaler mellom etatene i kommunene. Aetat har laget utkast til avtale og bedt om møte med Alta kommune (rådmann).

Aetat har sekretærfunksjon.

3 Avklaring og oppfølging

Sosialkontoret utarbeider lister over aktuelle kandidater. Aetat og representant for Alta kommune (Alta Produkter) tar kontakt med kandidatene pr telefon og innkaller til møte på

sosialtjenestens møterom. Her avklares interesser og jobbønsker, og om tiltaket er aktuelt for den enkelte. Arbeidssøkerne får etter møtet beskjed om at de blir kontaktet når det er funnet arbeidsplass, og at de har mulighet for å ta kontakt med både representant for Aetat og Alta kommune (Alta Produkter) for spørsmål eller hjelp.

Der deltakerne får sysselsetting i Alta kommune vil representanten fra Alta kommune (Alta Produkter) være med første arbeidsdag. Deltakere som begynner på for eksempel arbeidspraksis vil bli fulgt av representant fra Aetat.

Alta kommunes representant tar kontakt med den enkelte sektor i kommunen for å avtale plass for deltakerne.

4 Resultater

Aetat rapporterer at de med denne organiseringen kan miste muligheten prosjektet gir til å få gode rutiner med sosialtjenesten. Dette vil bli tatt opp på ledernivå.

Del IV Oppsummering og kommentarer

I rapporteringene til Aetat Arbeidsdirektoratet er arbeidet med satsingen i tiltakskommunene bare unntaksvis blitt utførlig beskrevet. Dette legger begrensninger på i hvilken grad denne første rapporteringen – som i hovedsak bygger på disse rapporteringene – avdekker det reelle arbeidet som utføres i forbindelse med satsingen. Likevel mener vi at rapporteringene tegner et interessant bilde. Vi skal i det følgende kommentere satsingen på noen punkter.

Det er hovedsakelig første halvår av tiltakssatsingen som blir presentert gjennom denne delrapporten. Generelt synes denne første fasen å ha handlet om forankring av arbeidet. Etatene har vært opptatt av spørsmål som:

- Hva skal satsingen handle om?
- Hvordan skal det arbeides?
- Hvordan skal målgruppene forstås?
- Hvordan skal man organisere arbeidet?
- Hvem er de riktige personene for å arbeide med dette (ansettelser)?
- Hvordan kan man ordne opp i kommunikasjonsforholdene?

Vi har så langt et inntrykk av at satsingen blir prioritert høyt i Aetat og at prioriteringen er lavere i sosialtjenesten. Det rettes et tydelig press fra overordnet nivå på de enkelte Aetat fylkeskontor og på Aetat lokal. Vi erfarer at presset ikke er av samme karakter innenfor sosialetaten. Hvorfor det er slik, om dette vil være slik videre, og hvilke innvirkninger dette vil ha på satsingen, er det for tidlig å si noe sikkert om. En mulig grunn til de ulikhetene vi observerer kan være etatenes ulike politiske kontekst og incentivsystemer: Aetat er en statlig etat, styrt og instruert fra sentralt hold, mens de sosiale tjenester er en kommunal etat, underlagt lokalpolitisk styring og dermed en etat med større handlingsfrihet på lokalt nivå (jf. Lødemel & Lian, 2002).¹⁹ En annet forhold som kan ha medført at tiltakssatsingen har fått lavere prioritet i sosialtjenesten enn i Aetat, er at det kun er Aetat lokal som er blitt tilført ekstra ressurser.

Organisering

Det er variasjoner i hvordan arbeidet til nå har blitt utformet i tiltakskommunene. Det er naturlig at arbeidsform og strategi til en viss grad varierer, men arbeidet utføres ulikt også i tiltakskommuner som ligner hverandre. Forskjellen mellom bydeler i samme by er for eksempel ofte stor, og også sosialkontor innenfor samme bydel velger i noen tilfeller ulik framgangsmåte (Oslo, Bergen, Trondheim). Aetat lokal har ved flere anledninger rapportert om utfordringer og vansker med å forholde seg til flere sosialsenter med ulike arbeidsformer (Oslo).

I noen kommuner foregår det omorganiseringer som både skaper endringer og i noen tilfeller vansker for arbeidet med tiltakssatsingen. I store kommuner (Oslo, Trondheim, Kristiansand) skjer det endringer i forhold til bydeler, men også i mindre kommuner rapporteres det noen steder om vansker på grunn av omorganiseringer og endringer (Sarpsborg).

¹⁹ Lødemel, I & J.A.Lian, 2002: Forsøk med kommunalt ansvar for aktive, arbeidsrette tiltak for langtidsmottakere av sosialhjelp. *Delrapport 1* (nettutgave på: <http://www.tiltak.no>).

Noen av tiltakskommunene har prosjektorganisert innsatsen med prosjektleder og styringsgruppe (Bergen, Tønsberg, Skien/Porsgrunn, Bodø, Gjøvik m fl). Andre har valgt å ikke gjøre dette (Stavanger m fl) og har i stedet arbeidet med tiltakssatsingen gjennom kanaler og fora som allerede har vært etablert. Noen har forankret satsingen i samme fora som fra før håndterer annen tiltaks- eller samordningssatsing i kommunen (Tønsberg m fl).

Etatssamarbeidet

Det er først og fremst Aetat som har ført rapporteringene i pennen. Aetats arbeid og innsats er dermed bedre dokumentert enn sosialtjenestens i det datamaterialet som til nå foreligger. Det er vårt inntrykk at tiltakssatsingen så langt først og fremst er et prosjekt i Aetat rundt om i prosjektkommunene, selv om sosialtjenesten også bidrar og deltakerne i utgangspunktet kommer fra sosialtjenesten. Rapporteringene forteller i liten grad hvordan det arbeides i sosialtjenesten med satsingen. Dette er kanskje ikke overraskende, siden ansvaret for å initiere tiltakssatsingen også ble lagt til Aetat.

Samarbeidet rapporteres i hovedsak å være godt mellom de deltakende etater. I noen tilfeller rapporteres det likevel om vansker knyttet til samarbeidet:

- Utydelige føringer på hvordan innsatsen skal prioriteres.
- Lav prioritet i Aetat.
- Lav prioritet i sosialtjenesten.
- Manglende ressurser hos sosialtjenesten.
- Uklar kommunikasjon mellom etatene.

Det er Aetat som har fått tilført midler i forbindelse med satsingen. Vi har i noen tilfeller registrert liten vilje i sosialtjenesten til å bidra med innsats i prosjektet uten å få tildelt ekstra midler. Arbeidet kommer i tillegg til allerede eksisterende arbeidsoppgaver, uten at gevinstene i sosialtjenesten oppleves å samsvare med den ekstra innsatsen. Vi finner likevel noen eksempler der sosialtjenesten har øremerket stillinger for arbeid med satsingen (Trondheim, Gjøvik, Bergen/Fana). Tilbakemeldingene fra Aetat har i disse tilfeller vært gode. Det må understrekes at sosialtjenesten og Aetat i noen tilfeller hadde opparbeidet et nært samarbeid allerede før arbeidsmarkedssatsingen trådte i kraft.

Det meldes i noen tilfeller om uklar kommunikasjon mellom etatene, blant annet i forhold til målgruppene. En måte noen har forsøkt å unngå uklar kommunikasjon på, har vært å etablere styringsgrupper på overordnet nivå. Mange tiltakskommuner har formalisert samarbeidet mellom etatene gjennom forpliktende samarbeidsavtaler. I flere tilfeller har det eksistert et formalisert samarbeid fra før slik at samarbeidet er knyttet opp mot allerede eksisterende avtaler. Det må likevel påpekes at det er vanlig at det ikke foreligger formelle samarbeidsavtaler, men at det like fullt samarbeides mellom etatene. Mye av tiden i denne første fasen har gått med til møtevirksomhet. Det har for mange handlet om å finne rutiner og samarbeidsformer mellom etatene. Dette kan være en grunn til at mange kommuner til nå har utsatt etableringen av samarbeidsavtale. Andre har vært opptatt av å unngå unødvendig byråkratisering. Hvorvidt det vil føre til uklare resultater at man foretar en spesiell prosjektorganisering eller fortsetter ”i samme spor som før”, gjenstår å se.

Avklaring og oppfølging

Rapporteringene har i liten grad fokusert på hvordan avklaringen av deltakere foregår. I hovedsak er det for oss utydelig hvordan man velger ut og avklarer deltakere. Vi ser eksempler på at tiltakskommuner etablerer avklarings-/kartleggingskurs. Noen setter avklaringsjobben bort til eksterne aktører uten at disse beskrives nærmere. Ellers synes avklaringen å skje i samtaler med enkeltindivider ved sosialtjenesten, i trekantsamtaler med deltaker, sosialtjenesten og Aetat, hos Aetat Arbeidsrådgivning eller i tiltak som APS (Arbeidspraksis i skjermet virksomhet).

Det varierer hvordan det jobbes med oppfølging i forbindelse med satsingen. I noen tilfeller skjer oppfølgingen gjennom trekantsamtaler mellom sosialtjenesten, Aetat og arbeidssøker. I andre tilfeller organiseres et oppfølgingsapparat som kan strekke seg så langt som til å dra hjem til arbeidssøker for å vekke vedkommende opp før arbeidsstart (Kristiansund). Vi finner eksempler på tiltakskommuner som ansetter egne tilretteleggere som del av satsingen for å ivareta oppfølgingsbehovet (for eksempel Levanger). I ett tilfelle meldes det at tilretteleggere som arbeider etter AB-metodikk garanterer å være på arbeidsstedet innen 30 minutter dersom vanser skulle oppstå (Tønsberg).

Sosialtjenesten advarer i noen tilfeller mot et for stort fokus på kvantitet i stedet for kvalitet (Oslo, bydel Gamle Oslo). Det understrekes at for å kunne yte satsingens målgrupper god hjelp kreves omfattende oppfølging. Sosialtjenester melder i noen tilfeller om mangler på dette punktet.

Noen deltakere slutter i prosjektet. Vi har tidligere nevnt at 600 deltakere hadde avsluttet prosjektet pr september 2003. Rundt 60% av disse kom enten i jobb eller utdanning, mens de resterende 40% fremdeles var arbeidsledige eller syk. Det gjenstår å se hva som kan være årsakene til at en del personer slutter i prosjektet allerede etter forholdsvis kort tid, mens andre er med over et lengre tidsrom.

Vårt inntrykk – basert på rapportene fra tiltakskommunene – er at etatene i hovedsak har vært opptatt av å få folk i tiltak (både arbeidsmarkedstiltak og aktiviseringstilbud). Vi finner så langt lite i rapportene som avspeiler at man er opptatt av å få deltakere i ordinær jobb og det er lite fokus på oppfølging i jobbsituasjon. Vi mener å se en tendens til at oppfølging blir et ansvar for tiltakene, mens avklaringen synes være blandet og foregår dels i sosialtjenesten, dels hos Aetat, og dels i tiltakene. Rapporteringene viser at noen opplever disse avklaringsrundene som arbeid som gjøres flere ganger – dobbeltarbeid (for eksempel Oslo/Helsfyr-Sinsen). Vi ser foreløpig også få spor av nettverks- og alliansebygging med det lokale arbeidslivet.

Resultater

Resultatene er usikre i denne første fasen av satsingen. På den ene siden har rapporteringspunktene og tellemåtene vært vanskelige å forholde seg til særlig for sosialtjenesten. Kommunene har definert og sortert deltakergruppene ulikt. Det har vært reist kritikk mot tellemåtene, og de kvantitative rapporteringsskjemaene har blitt forenklet som følge av kritikken. Det er derfor håp om mer pålitelige tall framover.

Det er fremdeles tidlig i satsingsarbeidet og også av den grunn er det vanskelig å fastslå resultater så langt. Like fullt ser vi tendenser til uklare og ulike holdninger til hva som er

resultater. Er tiltak i seg selv et resultat, eller er det kun jobb i det ordinære arbeidslivet som skal telles som resultat? Sosialtjenesten uttrykker noen steder misnøye med Aetat for å fokusere utelukkende på antall i tiltak i stedet for antall som varig kommer ut av sosialhjelpsrollen (Oslo).

Mens man i Aetat hovedsakelig ser tiltak som et virkemiddel for å komme i ordinær jobb, kan sosialtjenesten sies å i større grad fokusere på aktivisering og dermed forstå tiltaksbruken på bakgrunn av dette. Dette kan medføre at sosialtjenesten vurderer tiltaksdeltakerne ut fra en lavere terskel enn Aetat. I noen tilfeller er kandidater blitt tilvist Aetat fra sosialtjenesten som Aetat har ansett som uaktuelle for arbeid. Aetat er blitt kritisert av sosialtjenesten for å mangle relevante tiltak for de faktiske målgruppene.

Det rapporteres om noen tilfeller der lave inntekter i praksisplasser gjør at deltakeren fortsatt blir avhengig av sosialhjelp (Oslo/Røa, Steinkjer). Noen steder er dette blitt løst ved at sosialtjenesten gir deltakeren i tiltak økonomisk motivasjonsstøtte.

Kommuner som er godt i gang

Som nevnt tidligere ser det ut til å være store forskjeller kommunene imellom med tanke på hvor langt man er kommet i arbeidet med tiltakssatsingen. Men det er også store forskjeller når det gjelder omfang og kvalitet på kommunenes egne rapporteringer. Videre kan opplysninger på bydelsnivå være noe ulikeartet, fordi rapporteringene gjøres via Aetat lokal, som ofte ikke er organisert på bydel, men som kan være bydelsoverskridende. For øvrig er det viktig å minne på at tidspunktet for rapporteringene vi her har kunnet forholde oss til, er såpass tidlig i prosjektperioden, at man i noen kommuner kanskje ikke har greid å få til dokumenterbare endringer og resultater.

Med forbehold om at vi ikke har hatt tilstrekkelig mange og gode opplysninger som kan danne et pålitelig sammenligningsgrunnlag, skal vi likevel nevne de av deltakerkommunene som – ut fra det vi så langt har kunnet observere – synes å være spesielt godt i gang med arbeidet. Disse er:

- Bergen
- Haugesund
- Kristiansand
- Levanger
- Oslo (Hauketo, Helsefyr-Sinsen, Røa, Grorud, Sagene-Torshov, Grefsen-Kjelsås)
- Skien og Porsgrunn
- Tønsberg